

1. Türkiye'nin bulunduğu jeopolitik konum itibarıyla olumlu ya da olumsuz etkilerden söz edilebilmektedir. Asya ve Avrupa arasında geçiş konumunda olması transit ticaretin gelişmesini sağlamıştır o yüzden **olumludur**.

Sıcak çatışma bölgelerine yakın olması, özellikle komşu ülkelerde iç savaşın olması ve Türkiye'ye çok fazla mülteci gelmesi anlamına geldiği için **olumsuzdur**.

Üç tarafının denizlerle çevrili olması özellikle deniz ticaretini geliştirmiştir. O yüzden **olumludur**.

Cevap D

2. Niksar ve Erbaa ovaları Orta Karadeniz'de bulunan tektonik faaliyetler sonucunda oluşmuştur. Ergene Ovası tektonik faaliyetlerle oluşmuştur ama derin kanyonlar bulunmaz, çünkü burası düz ovalık alandır. Kanyonlar daha çok Akdeniz'de karstik arazi yapısında bulunur. **II. öncül yanlıştır**. Erzincan ve Pasinler ovası da tektonik hareketler sonucunda oluşmuştur ve **Kuzey Anadolu Fay Hattı** üzerinde bulunur.

Cevap D

3. Metinde bize alüvyal set gölleri anlatılmıştır. Seçeneklerdeki göller ise;

Gembos Gölü – Karstik

Çamiçi Gölü – Alüvyal Set Gölü

Burdur Gölü – Tektonik

Durusu Gölü – Kıyı Set Gölü

Kilimli Gölü – Buzul(Sirk) Gölü

Cevap B

4. Akarsuların döküldükleri yere göre sırasıyla;

Meriç Nehri – Ege Denizi

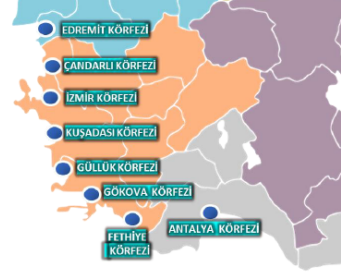
Göksü Nehri – Akdeniz

Çoruh Nehri - Karadeniz

Cevap D

5. İzmir Karabun'dan yola çıkan birisi Muğla Fethiye'ye doğru gittikçe sırasıyla Kuşadası Körfezi'nden, Güllük Körfezi, Gökova Körfezi ve Fethiye Körfezi'nden geçmiştir. Ancak Saros ve Çandarlı Körfezinlerinden geçmemiştir.

Cevap C

6. • Buzul aşınım ve birikim şekilleri görülür.

IV Numara

- Kırılma ile oluşmuş Horst-Graben sistemi vardır.

I Numara – Hatay Amanos Dağı

- İç püskürük volkanizması ile oluşmuş batolit kütesidir.

III Numara – Uludağ

- Yer altı sularının aşındırması ile oluşmuş araziye sahiptir.

II Numara Karstik arazi – Taşeli Platosu

V numara hakkında bilgi verilmemiştir. Orası da Güneydoğu'da yer alan tek volkan olan Karacadağ'dır.

Cevap E

7. Türkiye'de nüfus miktarının sürekli artmasının nedenleri arasında doğum oranlarının fazla olması, sağlık hizmetlerinin gelişmesine bağlı olarak da ölüm oranlarının azalması sayılabilir. Ancak şehirde yaşayan nüfusun fazla olması ve ülke içi göçler toplam nüfusta değişikliğe sebep olmaz. Bölgeler arasındaki nüfus farklılığına sebep olur.

Cevap D

8. I numara Yıldız Dağları – Yeryüzü şekillerinden dolayı nüfus seyrek.

II numara Tuz Gölü çevresi - İklim koşullarından dolayı nüfus seyrek.

III numara Menteşe Dağları - Yeryüzü şekillerinden dolayı nüfus seyrek.

IV numara Doğu Karadeniz – Yeryüzü şekillerinden dolayı nüfus seyrek.

V numara Hakkari yöresi – Yeryüzü şekillerinden dolayı nüfus seyrek.

Cevap B

9. • **A) Niksar (Tokat):** Niksar Ovası, Türkiye'nin verimli tarım alanlarından biridir. Başlıca tarım ürünleri fındık, buğday, mısır ve meyve yetiştiriciliğidir. **Tarım faaliyetleri kurulmasında etkilidir.**
- **C) Tercan (Erzincan):** Tercan Ovası, hayvancılığın yanı sıra tahıl ve şeker pancarı gibi ürünlerin yetiştirildiği bir tarım bölgesidir. **Tarım faaliyetleri kurulmasında etkilidir.**
- **D) Salihli (Manisa):** Gediz Ovası üzerinde yer alır ve Türkiye'nin önemli tarım merkezlerindendir. Özellikle üzüm (çekirdeksiz), tütün, zeytin ve pamuk yetiştiriciliği yaygındır. **Tarım faaliyetleri kurulmasında etkilidir.**
- **E) Akhisar (Manisa):** Yine Gediz Ovası'na yakın bir konumdadır ve

dünya çapında ünlü Akhisar zeytini ve zeytinyağı üretimiyle bilinir. Ayrıca tütün ve pamuk da önemlidir. **Tarım faaliyetleri kurulmasında etkilidir.**

- **B) Kozlu (Zonguldak):** Kozlu, Karadeniz Bölgesi'nde yer alan bir ilçedir. Bu bölgenin en belirgin özelliği ve Kozlu'nun gelişiminde en büyük rolü oynayan faaliyet **Taş Kömürü Madenciliği**'dir. Şehir, maden ocaklarının çevresinde gelişmiştir. Bölgenin engebeli topoğrafyası nedeniyle tarım alanları kısıtlıdır ve birincil ekonomik faaliyet değildir.

Cevap B

10. Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra 1923 – 1963 yılları arasında nüfus artış hızını artırmaya yönelik politikalar uygulandı. Bunun en temel sebebi savaşların olmasına bağlı olarak çok fazla can kaybı yaşanması ve teknoloji, makineleşme gelişmediği için insana duyulan ihtiyacın fazla olmasıdır.

Yani doğal kaynakları işleyecek insana çok fazla ihtiyaç vardı.

Cevap C

11. Mezopotamya'nın İncisi olarak bilinen tarihî kentimizdir. - MARDİN

Lidya Uygarlığı'nın başkenti olan Sard Antik Kenti'nin bulunduğu ilimizdir. MANİSA UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'ndeyen alan Afrodisias Antik Kenti bulunur. AYDIN

Tarihî açıdan önemli olan Kültepe Yazıtları'nın bulunduğu ilimizdir. KAYSERİ

İzmir ile ilgili bilgi verilmemiştir. Orada da Efes ve Bergama antik kentleri bulunmaktadır.

Cevap A

12. Bolu'da Yüksek Hızlı Tren hattı yoktur.

Cevap E

13. Arıcılık faaliyeti genellikle dağlarda ve bitki örtüsünün çeşitli olduğu yerde gelişmiştir. II numaralı yerin hem düz olması hem de bitki örtüsünün cılız olmasından dolayı burada arıcılık gelişmemiştir.

Cevap B

14. Türkiye'de ormanlık alanlar en fazla Karadeniz Bölgesi'nde görülmektedir. Ancak haritada verilen IV numaralı yer Samsun'da yer alan Bafra Ovası'dır. Ve burada tarım faaliyetleri gelişmiştir. Ormanlık alan azdır. II numara ise Ergene Havzası'dır. Bozkır bitki örtüsü görülür, ormanlık alan azdır.

Cevap D

15. Sulama sorunu çözülmürse ekili dikili alan artar, ekim alanları genişler. Sulama ile suyu seven tarım ürünlerinin de üretimi artar. Örneğin Güneydoğu Anadolu'da sulama ile pamuk, mısır gibi ürünlerin üretimi artmıştır. Sulama ile daha fazla alan ekileceği ve verim artacağı için kırdan kente göçler de azalır.

Cevap E

16. Özellikleri verilen maden asbesttir. Isıya karşı dirençli olduğu için itfaiye elbiselelerinde kullanılmaktadır. Bursa, İskenderun Sivas, Muğla gibi yerlerde çıkartılır.

Cevap B

17. Cumhuriyetin ilk yıllarında demir yoluna önem verilmiş, 1950'li yıllardan sonrada kara yoluna önem verilmiştir. Günümüzde ise dış ticarete en fazla kullanılan ulaşım aracı deniz yoludur. Hava yoluna olan yatırımlar ise son yıllarda artmıştır.

Cevap D

18. Türkiye ekonomisinin dış ticaret açığının temel nedeni, sanayi üretimi için gerekli olan **enerji** (doğal gaz, petrol) ve **ara malları/teknoloji** ithalatına aşırı bağımlı olmasıdır (B, C, E seçenekleri doğru). Ayrıca, ihraç edilen ürünlerin çoğunun katma değerinin düşük olması da bir sorundur (A seçeneği doğru).

D seçeneği yanlıştır (Doğru Saptama Değildir).

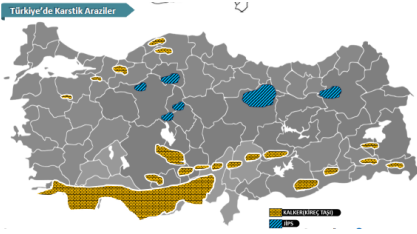
- Türkiye'de ihracatın büyük çoğunluğu her zaman **sanayi ürünleri** oluşur. Tarım ürünleri ihracatı, sanayi ürünlerini geride bırakacak kadar ne hızlı ne de sürekli artmıştır.

Cevap D

1. Verilen illerde Rize ve Diyarbakır'ın aynı boylamda, Konya ve Van'ın ise aynı enlemde yer aldığı görülmektedir. Aynı boylamda yerel saat aynıdır o yüzden A seçeneği doğrudur. Konya ve Van aynı enlemde yer aldığı için gece ile gündüz arasında süre farkı aynıdır. 21 Haziran'da en uzun gündüz Rize'de olur çünkü en kuzeyde yer alan ildir. Diyarbakır ve Rize'de yıl boyunca değil sadece 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde güneş aynı anda doğar aynı anda batar.

Cevap D

2.

I numaralı yerde karstik araziye rastlanmaz.

Cevap A

3. Yakın geçmişte aktif olduğu bilinen ve hâlâ faaliyet potansiyeli olduğuna inanılan volkanlar.

Aktif volkanlar son birkaç bin yılda lav, kül ve gaz püskürten veya beklenmedik deprem etkinliği gösteren volkanlardır.

- Acıgöl-Nevşehir
- Ağrı (Ararat)
- Erciyes Dağı
- Hasan Dağı
- Karaca Dağ oKarapınar volkanik alanı
- Kula
- Nemrut Dağı
- Tendürek Dağı
- Göllü Dağı

Cevap: E

4. Toros Dağları'nın yüksek kesimlerinde deniz canlıların fosillerine rastlanılmasının temel sebebi kıvrılma hareketi ile denizel tabakanın yükselmesidir.

Cevap: A

5. Yürüyüş boyunca ilk olarak Hatay'da Nur Dağı (Amanos), Geyik Dağları, Bey Dağları, Menteşe Dağları ve Boz Dağları'na gitmişlerdir.

Sündiken ve Yıldız dağlarına gitmemişlerdir.

Cevap: B

6. Anadolu'nun penneplen halde olması II. Jeolojik Zaman (Mezozoik)

Diğerleri ise Tersiyer (3. Zaman)'de oluşmuştur.

Cevap: D

7. Sakarya Nehri'nin ağız kısmında delta oluşmasının zor olmasının nedenleri arasında kıta sahanlığının dar olması ve güçlü akıntıların olması etkili olmuştur.

Cevap: B

8. Göller Yöresi'nden kaynağını alan – Göksu
Ülkemiz dışından doğup ülkemizde deni-
ze dökülen ve en yavaş akarsulardan olan
– Asi

Cevap: D

9. Ahmet yanlış bir söylemde bulunmuştur.
Türkiye'de haliçli kıyı tipi bulunur.(ÖSYM
var diye kabul etti.)

Seda da yanlış bir tabirde bulunmuştur
çünkü dağların kıyıya paralel uzandığı
yerde enine değil boyuna kıyı tipi görülür.

Cevap: A

10. Orografik yağışlar dağların kıyıya paralel
uzandığı yerde, dağların denize dönük
olan yamaçlarında görülür. Akdeniz'deki
dağlarda güneye bakan yamaçlarda, Ka-
radeniz'de ise kuzeye bakan yamaçlarda
görülmür. O yüzden cevap Küre Dağları'nın
kuzeye bakan yamacı olacaktır.

Cevap: C

11. Çığ felaketi ülkemizde dağlık ve engebeli
alandan ve bol kar yağışının olduğu yer-
lerde görülür. En fazla Doğu Anadolu'da
görülmür ama Doğu Karadeniz'in yüksek
kesimlerinde de görülmektedir .

Cevap: D

12. I. Kadınların İş Hayatına Girmesi

Açıklama: Kadınların eğitim seviyesinin yükselmesi ve iş gücüne katılımının artması, kariyer ve kişisel gelişim önceliklerini beraberinde getirir. Bu durum, ilk evlilik yaşını yükseltir ve çocuk sahibi olma kararını ertelemeye veya çocuk sayısını azaltmaya neden olur.

Etkisi: Doğum oranlarını ve dolayısıyla nüfus artış hızını azaltıcı yönde etkilidir.

II. Okullaşma Oranının Artması

Açıklama: Okullaşma oranının özellikle kız çocuklarında artması, bireylerin daha bilinçli aile planlaması yapmasına, daha geç yaşta evlenmesine ve ekonomik bağımsızlık kazanmasına neden olur. Ayrıca eğitim maliyetlerinin artması da çocuk sayısını kısıtlayıcı bir faktör olarak görülür.

Etkisi: Doğum oranlarını ve dolayısıyla nüfus artış hızını azaltıcı yönde etkilidir.

III. Kırdan Şehire Olan Göçlerin Artması

Açıklama: Kırsal kesimde geleneksel olarak tarım ekonomisinin bir gereği olarak yüksek çocuk sayısı istenirken, şehir hayatında çocuk yetiştirmenin maliyeti (barınma, eğitim, sağlık) ve sosyal beklentiler (küçük aile yapısı, kadının çalışma hayatına katılımı) artar. Bu durum, şehirleşme ile birlikte ailelerin çocuk sayısını azaltmasına neden olur.

Etkisi: Doğum oranlarını ve dolayısıyla nüfus artış hızını azaltıcı yönde etkilidir.

Sonuç

Verilen üç madde de (I. Kadınların iş hayatına girmesi, II. Okullaşma oranının artması, III. Kırdan şehire olan göçlerin artması) 1985 sonrası dönemde Türkiye'de nüfus artış hızının azalmasının temel sosyo-ekonomik nedenlerindendir.

Cevap: E

13. Türkiye’de nüfus miktarı sürekli olarak artmıştır. Ama nüfus artış hızında artmalar ve azalmalar görülmektedir. Verilen grafik incelendiğinde 1985 – 2015 yıllarında nüfus artış hızının azaldığı görülmektedir.

Cevap: D

14. Türkiye’de hayvancılıkta verimi artırmak için;

- **Besi hayvancılığının artırılması**
- **Hayvan soylarının ıslah edilmesi**
- Otlakların dönüşümlü otlatılması
- Erken kesimlerin önlenmesi
- Veterinerlik hizmetlerinin artırılması
- Krediler verilmesi

Not! Hayvan sayısını artırmak verimi artırmaz.

Cevap: C

15. Seyitömer – Linyit

Aliağa ise petrol ile çalışmaktadır.

Cevap: B

16. Metinde özellikleri verilen maden kükürttür. En fazla Isparta Keçiborlu’da çıkarılır.

Cevap: C

17. Bu miraslar arasında, bölgenin **antik ve erken dönem kültürel mirasını** temsil etmesi ve **dünya çapında bilinirliği** ile diğerlerinden ayrılan yer:

- **Göbeklitepe Ören Yeri (B):** Şanlıurfa’da yer alan Göbeklitepe, günümüzden yaklaşık **12.000 yıl öncesi-ne** (Neolitik Dönem) tarihlenmektedir. Bilinen en eski anıtsal tapınak kompleksi olarak kabul edilir. Bu keşif, avcı-toplayıcı yaşam biçiminden yerleşik yaşama geçiş ve medeniyetin doğuşu hakkındaki bilgileri temelden değiştirmiştir. Bu özelliğiyle, bölgenin “**Medeniyetler Beşiği**” kimliğinin en çarpıcı, en eski ve en küresel örneği haline gelmiştir. UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde yer alması da küresel önemini pekiştirmektedir.

Cevap: B

18. DOKAP’ın amaçları arasında;

- Bölge dışına olan göçü **önlemek**
- Yaylacılık faaliyetini geliştirmek
- Tarım ve hayvancılığa destek olmak gösterilebilir.

Not! Ağır sanayi kollarını geliştirmek ZBK projesinin amaçları içinde yer alır.

Cevap: D

1. 21 Haziran'da Türkiye Güneş ışınlarını en dik açı ile alır ve Türkiye'de en kısa gölge boyu oluşur. Bu tarihten sonra gündüzler kısaltmaya geceler uzamaya başlar. Ancak geceler gündüzlerden daha uzun olmaz. Bu 23 Eylül'den sonra gerçekleşir.

21 Haziran'da kuzeye gidildikçe gündüzler, güneye gidildikçe ise geceler uzar. Aynı boylam üzerinde sadece 21 Mart ve 23 Eylül'de güneşin doğuşu ve batışı aynıdır.

Cevap: C

2. Türkiye'deki en yüksek kıvrımlı dağ – Cilo ve Sat dağları –III numara

İç püskürük volkanizması ile oluşmuş, buzul gölleri olan – II numara Uludağ

Kırıklı dağlar içinde yer alır ve yamaç yarığışları görülebilir – IV numara Menteşe Dağları

Cevap: C

3. Akdeniz'den Karadeniz'e olan alt akıntının nedenleri arasında;

- Yoğunluk
- Sıcaklık
- Enlem
- Tuzluluk gibi faktörler etkilidir.

Cevap: E

4. I numara – Göksu Nehri
II numara - Sakarya Nehri
III numara – Çoruh Nehri

Cevap: D

5. Verilen bölgede görülen göllere örnek verecek olursak;

Kıyı set gölü – Terkos, Büyükçekmece

Buzul gölü – Uludağ üzerinde Kilimli Gölü

Tektonik Göl – İznik, Sapanca Gölü

Lagün Gölü – Kıyı set gölü ile aynı anlam ifade etmektedir.

Volkanik set gölü bulunmamaktadır.

Cevap: D

6. Nazilli Ovası – Batı Anadolu Fay Hattı üzerinde yer almaktadır.

Sakarya Ovası – Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde yer almaktadır.

Cevap: D

7. Heyelanlar ülkemizde en fazla Karadeniz Bölgesi'nde görülmektedir. Heyelanların görülmesinde;

- Killi toprak özellikleri
- Eğimli arazi yapısı
- Aşırı yağış
- Toprağın suya doygun olması faktörleri etkilidir.

Cevap: C

8. 1923 – 1963 yılları arasında doğal kaynakları işleyecek nüfusun az olması ve savaşlar sebebiyle askerî güce ihtiyaç duyulduğundan dolayı nüfus artış hızını artırıcı yönde politika izlenmiştir.

Cevap: B

9. Türkiye'de ormancılığa dayalı sanayi en fazla Batı Karadeniz'de gelişmiştir. Gerek orman alanının fazla olması gerekse de sanayi yapımına uygun alanların bulunması etkili olmuştur.

Doğu Karadeniz'de de ormanlar yoğun olarak bulunmaktadır. Ancak yeryüzü şekillerinde dağlık ve engebeler yüksek olduğu için sanayi gelişmemiştir.

Cevap: A

10. Türkiye'de bulunan sakin şehirler

- Seferihisar İZMİR
- Ahlat BİTLİS
- Akyaka MUĞLA
- Arapgir MALATYA
- Eğirdir ISPARTA
- Foça İZMİR
- Gerze SİNOP
- Gökçeada ÇANAKKALE
- Göynük BOLU
- Gündül ANKARA
- Halfeti ŞANLIURFA
- İznik BURSA
- Kemaliye ERZİNCAN
- Köyceğiz MUĞLA
- Mudurnu BOLU
- Perşembe ORDU
- Şahvat ARTVİN
- Uzundere ERZURUM
- Vize KIRKLARELİ
- Yalvaç ISPARTA
- Yenipazar AYDIN
- Finike ANTALYA

Cevap: A

11. Kışların uzun ve sert geçtiği yerde soğuğa dayanıklı olan arpa, üzüm üretimi görülür.

Yaz aylarının uzun olduğu yerde daha çok muz ve mısır üretimi görülür.

Sıcaklık farkının fazla olduğu yerde ise yine arpa ve üzüm üretimi görülür.

Ancak fındık buralarda yoktur. Çünkü nemli ve yağışlı bir iklim ister.

Cevap: D

12. Haritada verilen enerji kaynağı rüzgârdır.

Özellikle ülkemizin batısında Ege ve Güney Marmara'da üretimi fazladır. İlk rüzgâr enerji santrali ise İzmir – Alaçatı'da kurulmuştur. Balıkesir, Çanakkale, Bursa Hatay, İstanbul, Çanakkale, Hatay gibi illerimizde gelişmiştir.

Cevap: B

13. Türkiye'de cumhuriyetle birlikte demir yoluna olan yatırımlar artmıştır. En yaygın kullanılan ulaşım aracı kara yoludur. Yaygın olması ve her yere ulaşılabilir olması etkili olmuştur.

Uluslararası ticarete de en fazla deniz yolu kullanılmaktadır.

Cevap: A

14. Yerebatan Sarnıcı – İstanbul

Selimiye Camii – Edirne

Cumalıkızık – Bursa

Sard Antik Kenti – Manisa(EGE BÖLGESİ)

Manyas Kuş Cenneti – Balıkesir'de

Cevap: D

15. Karadeniz Bölgesi'nde özellikle yeni yapılan Deriner ve Yusufeli barajları ile hidroelektrik payı artmıştır. Zonguldak ve çevresinde de taş kömüründen elektrik enerjisi elde edilmektedir (Çatalağzı termik santral)

Cevap: E

16. Bursa, Kocaeli ve İzmir gibi illerimizde ekonomik faaliyetler çeşitlidir ve sanayi faaliyetleri yoğundur. O yüzden nüfus da fazladır. Burada birincil ekonomik faaliyet (Tarım/hayvancılık) daha az gelişmiştir. İkincil (Sanayi) ve üçüncül (Hizmet) ekonomik faaliyetler çok daha fazla gelişmiştir.

Cevap: D

17. Dış ticaret açığını azaltmak için, sanayi faaliyetlerinin artırılması, üretimin artması, dış pazarların ihtiyaçlarına yönelik üretimin artması ve yabancı turistlerin artması etkili olur.

Cevap: C

18. Samsun, Amasya, Tokat ve Samsun hem Doğu Karadeniz Projesi hem de YHGP içerisinde yer almaktadır.

Yozgat ise sadece KOP içerisinde yer almaktadır.

Cevap: B

1. Orman üst sınırını belirleyen faktör enlemdir. Güneyden kuzeye gidildikçe sıcaklıkların sebebi enlemdir.

Türkiye'de bakı yamacı güney yamaçtır. Güney yamaç daha sıcaktır. Ancak Karadeniz'de enleme ters bir durum vardır Kuzey yamaç daha nemli ve daha sıcaktır. Bu durum özel konum ile açıklanır.

Cevap: C

2. Delta oluşumu ülkemizde en fazla Ege Bölgesi'nde görülmektedir. Dağların kıyıya paralel uzandığı yerlerde ise delta oluşumu zordur. Ancak iki yer istisna olarak geçer. Orta Karadeniz(Samsun) ve Adana yöresinde dağlar kıyının gerisinde uzandığı için delta oluşumu daha kolaydır.

Cevap: D

3. Azonal topraklar dış kuvvetler tarafından taşınmış topraklardır. Taşınarak gelir ve birikme ile oluşur. Farklı bölgelerden geldikleri için bulundukları yerin özelliklerini vermezler. Bunlardan birisi de alüvyal topraklardır. Daha çok delta ovalarında görülür. I numaradaki Bafra Delta Ovası'nda alüvyal topraklar bulunur.

Cevap: A

4. Başka ülkeden doğup ülkemizden denize dökülen iki akarsu vardır.

Meriç Nehri – Bulgaristan'dan kaynağını alır. Yunanistan ile sınır çizer ve Türkiye'den Ege Denizi'ne dökülür.

Asi Nehri ise Suriye'den ülkemize gelir ve Akdeniz'e dökülür.

Cevap: C

5. Türkiye'de en sıg ve seviyesi en fazla değışen gölümüz Tuz Gölü'dür. Bunun nedenleri arasında yağış azlığı ve yaz aylarında görülen kuraklık gelmektedir.

Cevap: D

6. Verilen iklim grafiğı karasal iklime ait. Peki bunu nasıl anlarız?

En fazla yağışı ilkbahar ayında almış ve kış sıcaklıkları 0 derece civarında.

Haritada ise karasal iklim II numara ile gösterilmiştir.

Cevap: B

7. Suluova Orta Karadeniz'de yer alan tektonik bir ovadır.

Dikili ise kıyı Ege'de yer alan delta ovasıdır.

Cevap: E

8. Doğal nüfus artışı doğumlarla gelen artıştır. Doğum oranının yüksek olduğu yerlerde doğal nüfus artışı fazladır. Türkiye'de de en fazla Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgesi'dir.

Cevap: C

9. Nüfus piramidinde tabanın daraldığı görülmektedir. Tabanı daralıyorsa doğum oranı azalıyordur. Çocuk nüfus oranı azalmaktadır. Yaşlı nüfus oranı ise artmaktadır. 75 yaş üstünde ise kadın nüfus oranının daha fazla olduğu görülmektedir.

Cevap: B

10. Metinde özellikleri verilen kalıcı köyaltı yerleşmesi içerisinde yer alan yerleşmelere çiftlik yerleşmesi denir.

Cevap: E

11. Kırdan kente yaşanan göçlerin sonuçları arasında ülke nüfusunda artış yer almaz. Çünkü kırdan kente olan göçler ülke içerisinde olduğu için ülke nüfusunu etkilemez.

Cevap: E

12. Yayla turizmi ülkemizde genellikle dağlık alanlarda görülmektedir. Akdeniz ve Karadeniz’de yaylacılık gelişmiştir.

Ancak verilen yerlerden I numaralı yer Ergene Yöresi ve II numarada yer alan Güneydoğu Anadolu düz olduğu için yayla turizmi gelişmemiştir.

Cevap: A

13. Türkiye’de 1930 – 1950 yılları arasında devletçi ekonomi politikalarına geçilmiştir. Bu doğrultuda;

- 1931 yılında Merkez Bankası,
- 1932’de sanayiye kredi sağlamak üzere Sanayi Kredi Bankası ve
- 1933 yılında tekstil ürünlerinin üretimi ve ticaretini gerçekleştirmek üzere Sümerbank kurulmuştur.
- 1933-1937 arasında uygulanan Birinci Sanayi Planı’nın başarılı olmasıyla 1938 yılından itibaren uygulamaya konulmak üzere İkinci Sanayi Planı hazırlanmıştır. Ancak İkinci Dünya Savaşı’nın başlamasıyla bu plan uygulanamamıştır.

Devlet Planlama Teşkilatı – 1960’ ta kurulmuştur.

24 Ocak Kararları ise 1980’de kabul edilmiştir.

Cevap: C

14. Sanayinin gelişmesinde önemli faktörlerden birisi de yeryüzü şekilleridir. Düz ve engebesiz alanlarda sanayinin gelişmesi daha kolaydır.

II numara’da Samsun yer almaktadır. Bafra ve Çarşamba ovalarının varlığı nedeniyle sanayinin gelişmesi daha kolaydır. Diğerleri dağlık ve engebeli olduğu için sanayinin gelişmesi daha zordur.

Cevap: B

15. Buğday, yetiştirme döneminde yağış olgunlaşma döneminde ise kuraklık ister. Özellikle yaz aylarının kurak geçtiği yerlerde üretimi daha kolaydır.

Cevap: C

16. Yeni Zigana ve Ovit Tüneli – Karadeniz Çubuk ve Belen Geçidi ise – Akdeniz Sabuncubeli Tüneli ise Ege’de yer almaktadır.

Cevap: D

17. I. **Tarım ve hayvancılığı geliştirmek:**
Amaçlar arasındadır. KOP'un temel hedeflerinden biridir.

II. **Ağır sanayi kollarını artırmak:**
Amaçlar arasında yer almaz. KOP'un öncelikli hedefi tarım, sulama ve buna bağlı sanayileri (gıda, tarım makine-leri) geliştirmektir. Bölgesel kalkınma projeleri genellikle bölgenin doğal avantajlarına (bu durumda arazi ve güneş) odaklanır, ağır sanayi kurmak ana hedef değildir.

III. **Sulama imkânlarını geliştirmek:**
Amaçlar arasındadır. Bu, KOP'un en kritik ve en önemli hedefidir.

IV. **Bölge dışına olan göçü teşvik etmek:** Amaçlar arasında yer almaz. Kalkınma projelerinin temel hedeflerinden biri, bölgedeki ekonomik refahı artırarak istihdam yaratmak ve böylece **göçü azaltmaktır**. Göçü teşvik etmek, projenin amacına tamamen terstir.

Cevap: D

18. Kültür balıkçılığı ülkemizde girinti çıkıntının en fazla olduğu Ege'de yapılmaktadır. İl olarak da Muğla'da yapılmaktadır.

Kültür balıkçılığının yapıldığı geçici köyaltı yerleşimine ise dalyan yerleşmesi denir.

Cevap: D

1. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de değil de Güney Yarım Küre'de yer alsaydı sadece enlem değişeceği için enleme bağlı olan olaylar değişirdi.

Yani güneşin en erken doğduğu il boylama bağlıdır en doğuda olan ilimiz yine Iğdır olacaktır dolayısı ile yine güneş en erken Iğdır'da doğardı değişime beklenmezdi.

Cevap: C

2. Haritalarda renkler yükselti basamaklarını göstermektedir. Kısa mesafede yükselti-ler değişiyorsa burada renk kullanımı da fazladır. Karadeniz ve Akdeniz'de dağlar deniz seviyesinden 3000 metrelere kadar çıkmaktadır. Bu yüzden renk kullanımı daha fazladır.

Cevap: C

3. Ülkemizde kıyı kesimlerimizde farklı iklim-ler olmasına rağmen denizellikten dolayı kış ayları ılık geçmektedir.

Cevap: D

4. Ülkemizde kırıklı dağ sadece Ege'de değil Akdeniz'de Nur Dağı (Amanos) da bulun-maktadır.

Ülkemizde en fazla volkanik dağ Doğu Anadolu ve İç Anadolu bölgelerinde gö-rülür. Güneydoğu Anadolu'da ise Karaca-dağ yer almaktadır.

Cevap: C

5. Lapa, dolin, mağara, obruk gibi yeryüzü şekilleri karstik aşınım şekilleri olarak geç-mektedir. Özellikle suda kolay çözünebi-len kireç taşı, jips gibi araziler bulunan ve kolay çözünen araziler olduğu için yer altı su kaynakları bakımından da zengindir.

Daha çok Akdeniz'de görülür o yüzden terra rosa topraklar görülür.

Cevap: E

6. Doğal göl bakımından en zengin bölgemiz Akdeniz (Göller Yöresi)'dir.

Doğal göl bakımından en fakir yer ise Gü-neydoğu Anadolu'dur.

Cevap: B

7. Toprak oluşumunun hızlı olduğu yerlerde kimyasal çözülme görülür. Yağışın fazla olması ve ormanlık alanların bulunması toprak oluşumunu hızlandırmaktadır.

Cevap: C

8. Orografik yağışlar dağların kıyıya paralel uzandığı yerde görülür. Ege Bölgesi'nde dağlar kıyıya dik uzandığı için orografik yağışlar azdır. Karasal iklimde ise daha çok konveksiyonel yağışlar görülür.

Cevap: D

9. Ülkemizde Ria kıyı – Çanakkale Boğazı, İstanbul Boğazı ve Muğla kıyılarında gö-rülür.

Dalmaçyalı kıyı – Antalya (Finike-Kaş)

Boyuna kıyı ise dağların kıyıya paralel uzandığı yerde Akdeniz ve Karadeniz'de görülür.

Cevap: C

10. Aritmetik nüfus yoğunluğu toplam nüfusun yüz ölçümüne bölünmesi ile bulunur. Türkiye’de nüfus miktarı daima arttığı için ve yüz ölçümü değişmediği için aritmetik nüfus yoğunluğu daima artmaktadır. Bunun nedenlerinden birisi de doğum oranlarının ölüm oranlarından yüksek olmasıdır. Nüfusun artmasını sağlamaktadır.

Cevap: D

11. 1940 – 1945 yılları arasında İkinci Dünya Savaşı yaşanmıştır. Türkiye savaşa sembolik olarak girmiş, her an savaşacakmış gibi de seferberlik ilan etmiştir. Tüm askerler sınır birliklerine yerleştirilmiştir. Bu durum nüfus artış hızında azalmaya neden olmuştur.

Cevap: D

12. I numaralı Muğla’da yaz aylarında özellikle kıyı turizmi gelişmiştir. Çok fazla göç alır.

III numaralı Çukurova ise özellikle tarımda çalışmak için işçi göçü alır.

Cevap: B

13. Nadas kurak ve yarı kurak alanda sulama sorunundan dolayı çiftçilerin toprağı bir yıl dinlenmeye bırakma işlemidir. Sulama ile birlikte nadas alanı azalmaktadır.

Cevap: B

14. Dağılışı verilen maden boksitir (Alüminyum). Özellikle Konya Seydişehir’de çıkarılmaktadır.

Cevap: B

15. Karbon ayak izi sanayi faaliyetlerinin yoğun olduğu alanlarda fazladır. Verilen yerlerden III ve V numarada sanayi faaliyetlerine bağlı karbon tüketimi fazla olduğu için karbon ayak izi daha fazladır.

Cevap: C

16. Doğu Karadeniz dağlık ve engebeli bir arazi yapısına sahip olduğu için ağır sanayi kollarını geliştirmek proje içerisinde yoktur.

Cevap: A

17. Kongre turizmi insanların ikamet ettikleri ve iş yerleri dışında uzman oldukları sahalarında ve mesleklerde bilgi paylaşımı maksadıyla toplanmalarından dolayı oluşan seyahat konaklama, olay ve ilişkilerin tümüdür. Yani kongre, sempozyum, çalıştay gibi amaçlarla gerçekleştirilen turizm şeklidir. Türkiye’de ise özellikle Antalya, İstanbul gibi illerimizde gelişmiştir.

Cevap: E

18. Verilen geçitler içerisinde Sabuncubeli Tüneli’nden geçilmemiştir. Çünkü Sabuncubeli Tüneli İzmir – Manisa arasında yer almaktadır.

Cevap: D

1. Türkiye'nin Kurucu Üye Olduğu Örgütler

Birleşmiş Milletler

OECD

KEİ(Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü)

D-8

TÜRKSOY

Avrupa Konseyi

Türkiye'nin Üye Olmadığı Örgütler

OPEC

NAFTA

AB

G-8

Bağımsız Devletler Topluluğu

Türkiye'nin Üye Olduğu Örgütler

NATO

İİT

AGİT

Cevap: E

2. Türkiye'de Güneş ışınları daha çok güney yamaçtan gelmektedir. O yüzden güney daha sıcaktır. Ancak Karadeniz'de güneş ışınlarının açısına ters olarak denizellikten dolayı dağların kuzey yamacı daha sıcaktır. Bu yüzden de yerleşme üst sınırı kuzeyde daha yüksektir. Bu enleme ve Güneş ışınlarının geliş açısına ters bir durumdur.

Cevap: D

3. Orojenez dağ oluşumu demektir. Kıvrım ve kırık dağlarının oluşumunda etkilidir.

Ancak III numarada volkanik dağ olan Er-ciyes Dağı bulunmaktadır. Bu dağın oluşumunda volkanizma etkilidir.

Cevap: C

4. Şekilde bize fay kaynağı verilmiştir. Verilen kaynak en fazla Ege Bölgesi'nde görülmektedir. Türkiye'de enerji üretimi, seracılık gibi faaliyetlerde kullanılmaktadır.

Cevap: B

5. Haritada bize volkanik dağlar göstermiştir. Topraklar verimlidir. Püskürük yani volkanik kayalar etkilidir ve fay hatlarına paralel olduğu için sıcak su kaynakları da görülür.

Ama hepsinde turizm açısından önemli yeryüzü şekli yoktur.

Cevap: E

6. Verilen yeryüzü şekillerinin oluşumundaki temel etmen karstik kayalardır. Yani kal-ker (kireç taşı) gibi suda kolay çözünebi-len kayalar bulunmaktadır.

Cevap: C

7. İndirgenmiş haritalarda asla yükseltiye bakılmaz

Batıdan doğuya doğru gidildikçe sıcaklık azalmasının nedeni karasallıktır.

Eğer indirgenmiş değilse normal bir sıcaklık haritası olsaydı o zaman yükseltiyi de alırdık.

Cevap: D

8. Bu tür bitkilere relikt (kalıntı) bitkiler denir. İklim değişimleri sırasında yayılış alanı genişlemiş ve orada kalmışlardır.

Cevap: B

9. Türkiye'de yer alan karma yapılı göllere;
Van Gölü (Tektonik – Volkanik)
Eğirdir Gölü (Tektonik Karstik)
Beyşehir Gölü (Tektonik – Karstik)
örnek verilebilir.

Cevap: B

10. 1927 – 1960 yıllarında özellikle yaşanan savaşlar sebebiyle doğum oranları azalmış ölüm oranları da artmıştır. Bu nedenle nüfus artış hızı da azalmıştır.

Cevap: C

11. Son yıllarda tarımda yaşanan gelişmelere bağlı olarak teknoloji ve sulama imkânları gelişmiştir. O yüzden doğal koşullara olan bağımlılık azalmıştır.

Cevap: C

12. Antalya'de ferrokrom tesisinin olmasının nedeni ulaşım olanaklarının gelişmesidir.

Diğerlerinde ise;

Karabük'te demir-çelik sanayisi – Enerji
Hamitabat doğal gaz - ham madde
Yatağan – Ham madde
Seydişehir - Ham madde

Cevap: E

13. Özellikleri verilen maden barittir. Özellikle nükleer santrallerin yapımında kullanıldığı için önemli bir madendir.

Cevap: A

14. Doğu Karadeniz dağlık ve engebeli bir arazi yapısına sahip olduğu için ve su kaynakları bol olduğu için dağınık yerleşme görülür. Yerleşmelerin daha çok akarsu boylarında olduğu yerleşmeler toplu yerleşmelerdir. İç Anadolu ve GDA'da görülür.

Cevap: E

15. Haritada işaretli verilen yerlerde gelişen turizm kış turizmidir. Antalya'da bulunan Saklıkent Kayak Merkezi kış turizmi için önemli yerlerden biridir.

Cevap: B

16. Bakü Tiflis Ceyhan – Petrol
Mavi Akım – Doğal gaz
Batman – Dört Yol – Petrol

Cevap: C

17. II numara Bandırma Limanı ve demir yolu var.

III numara ise Zonguldak Limanı özellikle kömür taşımacılığı için demir yolu gelişmiştir.

Cevap: B

18. Pamukkale Travertenleri kalsiyum karbonatın çökmesi ile oluşmuştur. O yüzden doğal oluşum içermektedir.

Unesco Dünya Mirası Listesi'nde yer alıp hem doğal hem de kültürel özelliklerin olduğu;

Denizli – Pamukkale Travertenleri ve Hierapolis

Nevşehir – Kapadokya

Cevap: D

1. Verilen merkezlerde 21 Mart ve 23 Eylül'de tarihinde gündüz süresi eşittir. Asla değişmez ve hepsinde 12 saat gündüz yaşanır. 21 Haziran'da kuzeye doğru gidildikçe gündüz süresi uzamakta gece süresi ise kısalmaktadır. O yüzden C seçeneğinde yer alan Muğla'dan Erzuruma gidildikçe gündüz süresi uzadığı için gece süresi de kısalmaktadır.

Cevap: C

2. Türkiye'nin en kuzeyi Sinop, en güneyi ise Hatay'dır.
Sinop'tan başlarken ilk önce Küre Dağları sonra Orta Toroslarda yer alan Tahtalı Dağları sonra da Hatay'da yer alan Amanos Dağları'na gitmiştir.

Cevap: D

3. Kurak iklimlerde yaz aylarında yağışın az olması ve sıcaklıkların yüksek olmasından dolayı göllerde seviye değişimi daha fazla olmaktadır. Verilen yerlerden I numarada Seyfe Gölü bulunmaktadır ve seviye değişimi daha fazladır.

Cevap: A

4. Verilen akarsu Eşen Çayı'dır. Muğla – Antalya sınırını çizmektedir. Karstik kaynaklardan beslenmekte ve Eşen Ovası'nı oluşturmaktadır.

Cevap: C

5. Ülkemizde buzul aşınım ve birikim şekilleri dağlık ve yüksek bölgelerde görülmektedir. Özellikle Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz'in yükseklerinde görülmektedir. Uludağ üzerinde de buzul şekillerine rastlanılmaktadır.

Verilen yerlerden II numara Yıldız Dağları buzul şekilleri bulunmamaktadır.

Cevap: B

6. Van Gölü kapalı havza gölleri içinde;
Erçek Gölü
Nazik Gölü
Nemrut Gölü
Arin Gölü
Aygır Gölü bulunmaktadır.

Cevap: D

7. Ülkemizde Doğu Karadeniz'de kahverengi orman toprağı bulunmaktadır. Laterit topraklar ülkemizde görülmemektedir. Laterite benzeyen lateritimsi toprak vardır ama laterit ülkemizde yoktur.

Cevap: C

8. Verilen rüzgâr frekans gülü her yerden rüzgâr estiğini gösterir. O zaman rüzgârın hızını kesebilecek bir yeryüzü şekli yoktur deriz yani burası düz bir alandır diyoruz. İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da bu şekildedir. Yeryüzü şekilleri sade, bitki örtüsü cılızdır bu yüzden erozyon da görülmektedir.

Cevap: E

9. Türkiye'de ortalama yaş sürekli yükselmektedir. Bunun en temel sebeplerinden biri de sağlık hizmetlerinin gelişmesine bağlı olarak yaşlı ölüm oranının azalmasıdır. Bu yüzden toplam nüfus içinde yaşlı nüfus oranı artmakta ve ortalama yaş yükselmektedir.

Cevap: D

10. Türkiye'de bulunan şehirlerin özellikleri arasında;

- Göç alırlar bu yüzden kültürel çeşitlilik fazladır.
- Nüfus yoğun olduğu için yatay değil dikey yerleşme görülür.
- Doğal nüfus artışı değil göçle gelen gerçek nüfus artışı fazladır.
- Birincil ekonomik faaliyetler değil iki ve üçüncül ekonomik faaliyetler gelişmiştir.

Şehirlerde enerji üretimi de tüketimi de fazladır.

Cevap: E

11. Örtüaltı tarımı yani seracılık özellikle kış aylarının ılık geçtiği Akdeniz iklim bölgesinde gelişmiştir. Ancak Karadeniz kıyı kesimlerinde seracılık daha az gelişmiştir. O yüzden cevap II olur.

Cevap: B

12. Alaçatı (İzmir), Bozcaada, Çanakkale (Gelibolu), Çatalca, İstanbul, Aydın, Osmaniye, Balıkesir, Manisa ve Hatay'da ufak çaplı santraller bulunur.

Afyon'da ise daha çok jeotermal enerji gelişmiştir.

Cevap: D

13. 1930 – 1950 yılları arasında;

Devletçi ekonomi politikalarına geçildi.

1931 yılında Merkez Bankası,

1932'de sanayiye kredi sağlamak üzere Sanayi Kredi Bankası ve 1933 yılında tekstil ürünlerinin üretimi ve ticaretini gerçekleştirmek üzere Sümerbank kurulmuştur.

1933-1937 arasında uygulanan Birinci Sanayi Planı'nın başarılı olmasıyla 1938 yılından itibaren uygulamaya konulmak üzere İkinci Sanayi Planı hazırlandı. Ancak İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla bu plan uygulanamamıştır.

Cevap: B

14. Verilen santraller ;

Yatağan , Afşin, Elbistan – Linyit ile

Çatalağzı – Taş kömürü ile

Hamitabat ise doğal gaz ile çalışmaktadır.

Bu yüzden hepsinin ortak yönü yenilene-meyen enerji kaynağının kullanılmasıdır.

Cevap: D

15. I. Kultepe Yazıtları (Kaniş-Karum)
Asur Ticaret Kolonileri Çağı'na ait bu önemli arkeolojik alan Kayseri'de bulunmaktadır.
- II. Belkıs Harabeleri (Zeugma Antik Kenti) Belkıs/Zeugma Antik Kenti, Fırat Nehri kıyısında, günümüzde Gaziantep il sınırları içindedir. (Belkıs ismi Şanlıurfa'nın Birecik ilçesi ile karıştırılabilir, ancak harabeler Gaziantep'tedir).
- III. İğneada Longozu Türkiye'nin en büyük subasar (longoz) ormanlarından biri olan İğneada, Kırklareli'nin Demirköy ilçesinde yer alır.
- IV. Laodikeia Antik Kenti Hristiyanlık için önemli olan bu antik kent, Büyük Menderes Nehri Vadisi'nde, Denizli il sınırları içinde yer alır.

Cevap: D

16. İpek Yolu turizm gelişim koridoru içerisinde Ankara – Bolu ve Sakarya yer almaktadır.

Cevap: B

17. Kültür balıkçılığı en fazla Ege'de yapılmaktadır.

Kümes hayvancılığı ise daha çok Marmara Bölgesi'nde üretimi yapılmaktadır.

Cevap: C

18. Balıkesir'de normal demir yolu hattı bulunur ama yüksek hızlı demir yolu hattı bulunmaz.

Cevap: D

1. 21 Haziran'da Muğla'dan İstanbul'a giden birisi kuzeye doğu hareket edecektir.

O yüzden Güneş ışınlarının geliş açısı azalmaktadır.

Gündüz süresinin uzunluğu artar.

Gölge boyu ise uzamaktadır. Gece gündüz süre farkı ise artmaktadır.

Cevap: C

2. I numarada kıvrımlı dağlar içinde yer alan Geyik Dağları.

II numarada Samanlı dağları

III numarada ise Tendürek Dağı yer almaktadır.

Cevap: C

3. Sinop'tan yola çıkan birisi ilk olarak Bartın Çayı'nı daha sonra Zonguldak'ta yer alan Filyos Nehri'ni ve en sonda Sakarya Nehri'ni görmektedir.

Cevap: D

4. Haritada kullanılan renkleri belirleyen en temel şey yükselti farkıdır. Akdeniz ve Karadeniz'de deniz seviyesinden itibaren 3000 metrelere kadar yükselti görüldüğü için haritalarda renk kullanımı daha fazla olur.

Cevap: A

5. Karadeniz'de ormanların tahribi ile – Psödemaki

Akdeniz'de makilerin tahribi ile – Garig oluşur.

Cevap: B

6. Verilen rüzgâr güneybatıdan esen sıcak rüzgâr olan lodos rüzgârıdır. Afet rüzgârı ve gözü yaşlı olarak bilinir.

Cevap: E

7. Orman yangını en fazla Akdeniz, Ege ve Güney Marmara'da görülür. Yaz aylarının kurak olması etkilidir. Ama Doğu Karadeniz'de her mevsim yağışlı olduğu için orman yangını riski azdır. Güneydoğu Anadolu'da ise ormanlık alan çok az olduğu için orman yangını azdır.

Cevap: D

8. Türkiye'de nüfus miktarı daima artmıştır. Artıp azalan şey nüfus artış hızıdır. En yüksek nüfus artış hızı 1955-1960'ta en düşük nüfus artış hızı ise 2020'de olmuştur.

Cevap: D

9. 1960 – 1980'li yıllarda nüfus artış hızını azaltıcı politika izlenmiştir.

1955- 1960'lı yıllar Türkiye'de nüfus artış hızının zirve yaptığı dönemdir. Buna bağlı işsizlik de artmıştır. Ve nüfus artış hızını azaltıcı yönde politika izlenmiştir.

Cevap: E

10. Köyaltı yerleşmelerinin ortaya çıkmasında;
- ekonomik sıkıntılar,
 - bağ bahçe tarımına yönelik yerleşmeler,
 - aile içi sorunlar,
 - bağımsız ev sahibi olma isteği,
 - tarım alanlarının yetersiz ve parçalı olması,
 - devletten arazi kazanma durumları etkili olmuştur.

Cevap: E

11. Türkiye’de hizmet sektörü ve sanayi sektöründe çalışanların oranı sürekli artmıştır. Tarımda ise oran azalmıştır. Ama tarımda çalışan nüfus oranı azalmıştır miktarı değil. Miktar olarak artmıştır.

Cevap: C

12. Ülkemizde üzüm üretim alanı hemen hemen her bölgeye yayılmıştır. Bunun temel sebeplerinden birisi de kış soğuğuna karşı dayanıklı olması yani iklim seçiciliğinin az olması etkilidir.

Cevap: A

13. Ülkemizde yenilenemeyen enerji kaynakları çevreye zarar vermektedir ve hava kirliliğine sebep olmuştur. Ama yenilenemeyen enerji kaynakları içinde doğal gaz içinde partiküler madde az olduğu için çevreye daha az zarar vermektedir. O yüzden cevap E olur. Hamitabat doğal gaz ile çalışır.

Cevap: E

14. Ülkemizde enerji kaynaklarına olan yatırımlar son yıllarda artmıştır. Bunlardan birisi de nükleer enerjidir. Enerjide dışa bağılılığı azaltmak için çeşitli enerji kaynakları kullanılmaktadır.

Cevap: A

15. Kayseri’de pamuklu dokuma – Ulaşım
Antalya ferrokrom – Ulaşım
İzmir – Gübre Ulaşım

Cevap: E

16. Ülkemizde en fazla organize sanayi bölgesi Bursa’da bulunmaktadır.

Cevap: A

17. Sümela Manastırı UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde yer almamaktadır.

Cevap: E

18. Batman (petrol), Soma (linyit), Seydişehir (boksit) ve Murgul (bakır) tesisleri tamamen maden/enerji yatağının üzerine, yani hammaddeye göre kurulmuştur. Fakat Iskenderun Demir-Çelik fabrikasının olduğu yerde ne demir çıkar ne de taş kömürü vardır. Burası, liman avantajı sayesinde dışarıdan gelen kömür ve madeni işleyip pazarlamak için seçilmiştir.

Cevap: B

1. 21 Aralık'ta kuzeye gidildikçe gece süresi ve güneye gidildikçe ise gündüz süresi uzar. Bize gündüz süresi daha uzun dediği için güneye gidecek. Güneş daha geç battığı için ise batıya gidecek.

Cevap: B

2. • Ege Bölgesi'ndeki dağlar kırılma ile oluşmuştur.
• Volkanik dağlar daha çok doğuda ve iç bölgemizde bulunur.
• Karacadağ volkanizma ile oluşmuştur.
• Tersiyer zamanda Toroslar ve Kuzey Anadolu Dağları oluşmuştur.
• Karadeniz'de dağların yüksek kesimlerinde güncel buzul bulunur(özellikle Doğu Karadeniz.)

Cevap: D

3. • Yaz yağışları alır. Büyükbaş hayvancılık gelişmiştir. – IV NUMARA
• Sanayi faaliyetlerinin yoğun olduğu platodur. V NUMARA
• Türkiye'nin tahıl ambarı olarak bilinir. II NUMARA
• Kıl keçisi yetiştiriciliği fazladır. I NUMARA

Cevap: C

4. Taş kömürü yatakları Paleozoik de oluşmuştur. O yüzden Türkiye'nin genç oluşumlu olmasının kanıtları içinde yer almaz.

Cevap: D

5. Verilen yerlerden II numarada bulunan ovalar karstiktir. Diğerleri ise tektonik oluşumludur.

Cevap: B

6. Yaz yağışları ile yeşeren çayırlar ve sıcaklık farkının fazla olması bizi sert karasal iklime götürür. O yüzden Erzurum olur.

Cevap: E

7. Dalgalar ülkemizde Karadeniz ve Akdeniz'de etkilidir. Ancak Orta Karadeniz'de yani Samsun çevresinde dağlar kıyının gerisinde uzandığı için dalgaların etkisi azdır.

Cevap: D

8. Toprakta yıkanma ve yağış az ise tuz ve kireç birikiminin fazla olması beklenir. Eğer yıkanma ve yağış fazla ise toprakta tuz ve kireç birikimi azdır. O da en fazla Karadeniz'de olduğu için tuz ve kireç birikimi daha azdır.

Cevap: C

9. Peribacası ülkemizde volkanik alanlarda görülür.

I numara – Narman Peribacası

II numara – Kula Peribacaları

III Numara – Van (Vanadokya)

IV numara – Nevşehir Kapadokya

Cevap: E

10. Ülkemizde ortalanca yaş yükselmekte nüfus artış hızı azalmaktadır.

Genç nüfus oranı azalmıştır. Ve yaşlı nüfus oranı artmıştır.

Cevap: B

11. Göçlerin nedenleri arasında kırsal alanda nüfus artış hızının fazla olması, iş olanaklarının kısıtlı olması etkilidir.

Ancak tarımda sulama kırdan kente göçü azaltır.

Cevap: A

12. İklim seçiciliği az ve soğuğa karşı dayanıklı olan bitkilerin üretim alanı geniştir.

Üretim alanı geniş olan bitkiler

- Buğday
- Elma
- Tütün
- Üzüm
- Şeker pancarı

Cevap: B

13. • 1980'den itibaren 24 Ocak Kararları olarak bilinen ihracata dayalı sanayi stratejisi düzenlemeleri uygulamaya konulmuştur. Bu kararlara göre, Türkiye ekonomisi, dışa kapalı bir ekonomik model yerine dışa açık, küresel ekonomiye uyum sağlayabilen serbest ekonomi modeline geçmiştir.
- Döviz girişinin serbest bırakılmasıyla 1980 öncesi dönemde ithalata dayalı büyüme yerine ihracata dayalı ekonomik büyüme planlanıyordu.

Cevap: B

14. • Çatalağzı TAŞ KÖMÜRÜ
- Karakaya HİDROELEKTRİK
- Tunçbilek LİNYİT
- İpraş PETROL

Cevap: C

15. Verilen illerde sanayi faaliyetleri yoğunudur bu yüzden enerji tüketimi fazladır. Nüfus yoğunluğu fazladır. Ve buraya olan göçler fazladır. Dış ticaret de gelişmiştir.

Cevap: B

16. • UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer alan Bergama Antik Kenti. **II NUMARA**
- Hem doğal hem de tarihî çekiciliklerin olduğu Pamukkale Travertenleri ve Hierapolis Antik Kenti - **I NUMARA**
- Cennet Cehennem Obrukları gibi doğal güzellikleri, Kız Kalesi gibi kültürel güzellikleri vardır. **IV NUMARA**
- Türkiye'nin en önemli kayak merkezlerinden birisi olan Palandöken Kayak Merkezi vardır. **III NUMARA**

Cevap: E

17. İskenderun'da demir-çelik sanayisinin olmasının nedeni ulaşımıdır. Diğerlerinde ise ham maddedir.

Cevap: D

18. Konya – Seydişehir Boksit
- İzmir – Ödemiş Civa
- Uşak – Kışladağ Altın
- Bursa – Uludağ Volfram

Cevap: E

1. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de , Orta Kuşakta ve başlangıç boylamının doğusunda yer almaktadır. Ama Yengeç Dönencesi'nin güneyi değil kuzeyinde yer almaktadır.

Cevap: B

2. • Cihanbeyli – Bozok Platosu – İÇ ANADOLU
• Teke ve Taşeli Platosu – Akdeniz
• Çatalca Kocaeli - Marmara

Cevap: D

3. Yağış grafiğinde en fazla yağışın kış ayında olduğu görülmektedir. O yüzden Akdeniz iklim grafiğidir. Muğla olur.

Cevap: A

4. Kırıklı Dağ – Kaz Dağı
Kıvrımlı Dağ – Geyik Dağları
Volkanik Dağ - Karacadağ

Cevap: B

5. Meriç Nehri Ege Denizi'ne dökülmektedir.

Cevap: B

6. Tarım alanları dar ve kısıtlı, yaylacılık gelişmiş ise buranın Doğu Karadeniz olduğunu söyleyebiliriz.

Cevap: E

7. Rüzgârlar kurak ve yarı kurak bölgelerde yağışın az ve bitki örtüsünün cılız olduğu yerde etkilidir. İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da görülür.

Cevap: A

8. Sel ülkemizde daha çok Karadeniz'de, Ergene Yöresi'nde, Ege'de ve Doğu Anadolu'da görülür. En az ise Güneydoğu ve İç Anadolu'da görülür.

Cevap: C

9. Nüfus artışı sadece doğumların artması ile gerçekleşmez. Ölüm oranlarının azalması da nüfusun artmasında etkilidir.

Cevap: B

10. I.Yaylacılık faaliyetinin gelişmesi için Yeşil Yol Projesi yapılması - DOKAP
II.Sulama imkanlarını geliştirmek için Mavi Tünel Projesi yapılması - KOP
III.Demir-çelik sanayisinin geliştirilmesi ve madencilik faaliyetlerinin artırılması - ZBK
IV. Büyükbaş hayvancılığın geliştirilmesi,-meraların ıslah edilmesi - DAP

Cevap: B

11. Recep Konya'ya gitmiştir. Orada mera değil besi hayvancılığı gelişmiştir. O yüzden yanlıştır.

Cevap: B

12. Ahmet: Bulunduğum yerde yaz ayları çok sıcak geçmekte kış aylarında ise nemli ve yağışlı bir hava vardır. ANTALYA

Cemalettin: Bulunduğum yerde sıcaklık farkı fazla ve genelde ilkbahar ayında konveksiyonel yağışlar oluyor. SİVAS

Melisa: Bulunduğum yerde yıl boyunca yağışlar var ve en fazla yağış sonbahar ayında görülüyor. ARTVİN

Tarık: Bulunduğum yerde iklim çeşitliliği ve bitki örtüsü çeşitliliği fazladır. BALIKESİR

Cevap: D

13. Antalya'da demir yolu ulaşımı bulunmamaktadır. Diğer ulaşım araçları gelişmiştir.

Cevap: A

14. Mermer kullanım alanı geniş bir madendir.

- En çok Marmara'da bulunur.
- İhraç madenlerindendir.

Önemli mermer madenleri:

- Balıkesir (Marmara Adası)
- Bursa Bilecik
- Muğla Afyon
- Uşak Niğde

Not: Yurt dışına en çok sattığımız maden mermerdir.

Cevap: B

15. Türk Akımı ve TANAP doğal gaz taşımaktadır.

Bakü –Tiflis Ceyhan ve Kerkük Yumurtalık ise petrol taşımaktadır.

Cevap: A

16. I numarada daha çok - Hayvancılık

II numarada daha çok – Tarım

III numarada ve V numarada – Sanayi

IV numarada ise madencilik.

Cevap: E

17. Kayak turizmi dağlık ve kar yağışının bol olduğu yerde gelişmiştir.

Antalya – Saklıkent

Bursa – Uludağ

Erzurum – Palandöken

Samsun – Ladik

Ama Edirne'de kayak turizmi gelişmemiştir.

Cevap: D

18. Hinterland art bölge demektir. Ulaşım olanaklarının geliştiği yerde hinterland daha geniştir.

Türkiye'de Doğu Karadeniz'de hinterland daha dardır.

Sinop çevresi Çanakkale gibi illerimizde de hinterland dardır.

Cevap: D

1. Normalde Ankara Ekvator'a daha yakın olduğundan daha sıcak olması gerekirken Trabzon daha sıcaktır. Bu durum enleme terstir. Cephesel yağışlar görülmesi Türkiye'nin Orta Kuşak'ta yer alması ile ilgili yani matematik konum ile ilgilidir.

Muğla daha güneyde olduğu için Manisa'dan daha sıcak olması enleme yani matematik konum ile alakalıdır.

Ortalama yükselti ise özel konum ile ilişkilidir.

Cevap: D

2. • Bafra Çukurova gibi ovalar delta ovalarıdır. Yani deniz kenarında olur haritada ise yeşil renkle gösterilmektedirler.

Cevap: C

3. I numarada – Tercan Ovası
II numarada Niksar Ovası
III numarada ise Tefenni Ovası bulunmaktadır.

Cevap: C

4. Ülkemizdeki akarsuların rejimleri düzensizdir. Yağış rejiminin düzensiz olmasından dolayı genellikle akarsu rejimi de düzensizdir.

Cevap: B

5. Karadeniz dağlarının yüksek kesimlerinde iğne yapraklı ağaçlar altında görülen kül rengindeki topraklara podzol topraklar denir.

Cevap: A

6. Bitki örtüsünün cılız yağışın az olduğu yerde görülen afet erozyondur. Özellikle ülkemizde İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da görülür. Karadeniz ve Ege bölgelerinde daha az görülür.

Cevap: E

7. Bağlı nem = Yağış.

Yağışın fazla olduğu yerde bağlı nem de yüksektir. Ülkemizde özellikle Karadeniz Bölgesi her mevsim yağışlı olmasından dolayı bağlı nem yıl boyunca yüksektir.

Cevap: D

8. Sulama olanaklarının artması kırsal alanda ekili dikili alanı artırmış ve ürün üretiminin çeşitliliğini artırmıştır. Bu da kırdan kente olan göçü azaltmıştır.

Cevap: C

9. V numara Zonguldak ve çevresinde taş kömürü yatakları bulunmaktadır. Bu nedenle madencilik ve demir-çelik sanayisi gelişmiştir.

Cevap: E

10. Ülkemizde sağlık hizmetlerinin gelişmesine bağlı olarak ölüm oranları azalmış ve yaşlı nüfus oranı artmıştır. Bu da ortanca yaşın yükselmesine neden olmuştur. Doğum oranlarının azalması da nüfusun ikiye katlanma süresini uzatmıştır.

Cevap: E

11. Yunanistan'dan demir yolu ile geldiğinde Uzunköprü Sınır Kapısı'nı, Suriye'de ise Ceylanpınar Sınır Kapısı'nı kullanmıştır.

Cevap: A

12. Doğu Karadeniz dağlık ve engebeli olduğu için burada demir yolu ağı bulunmaz. Limanların hinterlandı da daha dardır.

Samsun,İskenderun ve Bandırma limanlarında demir yolu ağı bulunmaktadır.

Cevap: A

13. Entansif tarım; modern tarım, gelişmiş tarım ve makineli tarım olarak geçmektedir. Ülkemizde özellikle makine kullanımına elverişli alanlarda entansif tarım gelişmiştir.

Doğu Karadeniz'de ise özellikle dağlık ve engebeli olmasından dolayı insana duyulan ihtiyaç fazladır. Ve ekstansif tarım gelişmiştir.

Cevap: D

14. **Serbest Bölgelerin Kuruluş Amaçları şunlardır:**

- İhracat için yatırım ve üretimi artırmak
- Yabancı sermaye ve teknoloji girişini hızlandırmak
- Ekonominin girdi ihtiyacını ucuz ve düzenli bir şekilde temin etmek
- Üretim ve istihdam olanaklarının artırılması
- İthalatın daha ucuz ve kolay gerçekleştirilmesi
- Sanayicinin ihtiyaç duyduğu bazı hammadde ve ara malların kolaylıkla, istenilen miktarda ve zaman kaybı olmadan temin edilmesi
- Daha iyi eğitilmiş, yetenekli ve kalifiye insan gücünün sağlanması.

Cevap: C

15. YHGP (Yeşilirmak Havzası Gelişim Projesi):

Yeşilirmak ve kollarından oluşan havzayı kapsar. Kapsadığı iller: Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat'tır.

Projenin amaçları

Yeşilirmak'ın akım ve rejim düzensizliğinin neden olduğu taşkın, erozyon, su ve çevre kirliliği sorunlarını çözmek

Havzanın ekolojik dengesini koruyacak en uygun ve ekonomik arazi kullanım planını hazırlamak

Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak, meraları ıslah etmek

Cevap: C

16. I. Narman Peribacaları - ERZURUM
II. Dara Antik Kenti - MARDİN
III. Afrodisyas Antik Kenti – AYDIN
IV. Termessos Antik Kenti – ANTALYA

Cevap: - B

17. I. Hamitabat –Doğal gaz
II. Çayırhan –Taş Kömürü DEĞİL LİNYİT
III. Aliağa –Petroil
IV. Çatalağzı –Linyit DEĞİL TAŞ KÖMÜRÜ

Cevap: - D

18. Yumuşak, hafif,elektrik ve ısıyı iletebilme, kolay işlenebilirlik gibi nedenlerle kullanım alanı geniştir.

- En fazla Akdeniz'de bulunur.

Önemli alüminyum madenleri:

- Konya (Seydişehir)
- Zonguldak(Kokaksu)
- Antalya (Akseki)
- Muğla (Milas), Adana (Saimbeyli, Tufanbeyli)
- Gaziantep (İslahiye)

Cevap: B

1. Anomali durumları enleme ters olarak açıklanmaktadır. O zaman hangisi enleme uygun diye bakacağız.

A seçeneği karasallık – enleme ters

B seçeneği yükselti ve karasallık – enleme ters

C seçeneği enleme uygun. Yani anamoli olarak açıklanmaz.

D seçeneği enleme ters.

E seçeneği karasallık – enleme ters

Cevap: C

2. Ortalama yükseltinin fazla olduğu yerlerde haritada kahverengi tonlar fazladır. Bu yerlerde;

- Sıcaklık ortalamaları düşüktür.
- Sıcaklık farkları yüksektir.
- Gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark fazladır.
- Akarsuların akış hızı, aşındırma gücü ve hidroelektrik potansiyelleri fazladır.
- Karın yerde kalma süresi uzundur.

En güzel örnek Doğu Anadolu Bölgesi'dir.

Ama kanyon vadi değil V tipi vadi görülür.

Cevap: D

3. Kapalı havza oluşma sebebi

- Klimatolojik Sebep - İklim şartları (yağışların az olması)
- Jeolojik Sebep – Geçirimli kayaların olması
- Jeomorfolojik sebep – Dağlarla çevrili olduğu için akarsuların denize ulaşması engelleniyor.

Cevap: E

4. Bu yolculuk boyunca;

Adana'da Akyatan Lagünü

Antalya'da falez

Kıyı Ege'de ve Adana'da delta

Denizli'de traverten görmüştür.

Ancak tombolo ülkemizde Kapıdağ Yarımadası ve Sinop'ta görülür.

Cevap: D

5. Ülkemizde en çok hortumun ve şimşekli hava cephelerinin görüldüğü bölge Antalya ile tüm Akdeniz kıyılarıdır. Akdeniz'de hortumlar genellikle ekim-mart ayları arasında görülür. Bu yüzden turizm için tehlikeli olmazlar, yaz mevsiminde hortum üretecek hava cephesi yoktur.

Cevap: E

6. Karayel rüzgârı kuzeybatıdan etkili olan bir rüzgârdır. Ve kar yağışının görülmesi de sıcaklıkların 0 derece civarında olacağının kanıtıdır.

Cevap: C

7. Kış aylarında iklim grafiğinde sıcaklıkların 0 derece civarında olduğu görülmektedir. Sıcaklıkların 0 dereceye düşmesi kar yağışının görüldüğünün kanıtıdır. Bu iklim de karasal iklime aittir. O yüzden geniş yapraklı orman değil, bozkır görülür.

Cevap: E

8. Geven, çobanyastığı gibi bitki türleri bozkır türleri içinde yer alır. Yani karasal iklimde görülür. Verilen yerlerden I ve III numara karasal iklime ait olduğu için buralarda yaygındır.

Cevap: B

9. Arazi toplulaştırması dağlık ve engebeli alanlarda tarım alanlarının dar ve küçük olduğu yerlerde görülür. Ülkemizde daha çok Karadeniz’de görülür. Ama Güneydoğu Anadolu’da toplulaştırma çok azdır.

Cevap: D

10. Mera Hayvancılığı:

- Bitki örtüsüne bağlı yapılan hayvancılık tekniğidir.
- İklimle bağlantılığın fazla olduğu bu teknikte birim hayvandan elde edilen verim düşüktür.
- Mera hayvancılığında et süt üretiminde yıllar arası dalgalanma fazladır.
- Türkiye’de yaygın olan ve çok tercih edilen bir tekniktir.

Cevap: A

11. I. Güney Marmara – Zeytin
II. Güneydoğu Anadolu – Pamuk
III. Doğu Anadolu - Arpa

Cevap: B

12. Balıkesir’de Terra Rosa Toprak
Ergene Havzasında – Vertisol
Zonguldak çevresinde – Podzol topraklar görülür.

Cevap: D

13. Kocaeli - İzmir arasında yüksek hızlı demir yolu hattı yoktur. Yapım aşamasındadır.

Cevap: C

14. Özellikleri verilen köyaltı yerleşmesi “dam”dır. Özellikle Ege Bölgesi’nde Göller Yöresi’nde ve Gökçeada, Bozcaada’da görülmektedir.

Cevap: B

15. Özellikleri verilen maden tronadır. Özellikle Ankara’da çıkarılır ve soda külü üretiminde kullanılır.

Cevap: C

16. Türkiye’de dış ticaret açığını kapatmak için; yeni pazarlara açılma, turizm gelirlerini artırma, ihracat oranını yükseltme uygulamaları yapılabilir.

Cevap: C

17. Türkiye – Irak arasında bulunan Habur – Derecik – Üzümlü sınır kapılarında demir yolu bulunmamaktadır.

Cevap: B

18. Afyon’da yer alan kaplıca turizmi yıl boyunca yapılabilir. Çünkü yer altından çıkan sıcak su kaynağına dayalı bir turizm türüdür. İklimden etkilenmez.

Cevap: C

1. Kuzeye gidildikçe gece gündüz süresinin artmasının temel sebebi Kuzey Yarım Küre'de yer almamızdır. Çünkü Orta Kuşak hem Kuzey Yarım Küre'de hem de Güney Yarım Küre'de bulunmaktadır.

Cevap: D

2. Ülkemizde karstik platolar ve voklüz kaynaklar Akdeniz Bölgesi'nde görülmektedir. Bunlara rastlanılmıştır. Yine Mersin'de masif arazi bulunmaktadır. Ancak burada volkanik plato yoktur. Volkanik platolar Erzurum - Kars - Ardahan platosudur.

Cevap: C

3. Ülkemizde iklim çeşitliliğin en fazla olduğu bölgemiz Marmara'dır.

Kuzeyinde Karadeniz iklimi

Güneyinde Akdeniz iklimi

Doğusunda ve Ergene'nin iç kesimlerinde ise karasal iklim vardır. Bu yüzden Marmara'da yer alan bir il seçeceğiz.

Cevap: B

4. Kapadokya Platosu volkanizma ile oluşmuştur. Platoların en fazla olduğu bölgemiz İç Anadolu'dur. Platoların hepsinde tarım ve hayvancılık yoktur. Örneğin Çatalca Kocaeli Platosunda sanayi yoğunudur.

Cevap: C

5. Ülkemizde don olayı en erken Doğu Anadolu'da başlamaktadır. En erken bittiği yer ise Akdeniz'dir.

Cevap: E

6. II numarada Bafra Ovası yer almaktadır. Burada akarsuyun taşıdığı malzemeler ile oluşan alüvyal topraklar bulunmaktadır.

Cevap: B

7. I ve IV numara – kırılma ile
II ve V numara – volkanizma ile
III numara ise kıvrılma ile oluşmuştur.

Cevap: C

8. Karadeniz Bölgesi'nde geniş yapraklı ağaçlardan olan kayın ağacı yaygındır. Yükseklerde ise ladin ağaçları görülmektedir. Karadeniz ormanlarının tahribi ile de psödemaki oluşmaktadır.

Cevap: C

9. V tipi vadi diğer adı ile çentik vadi daha çok eğimin ve engebenin fazla olduğu yerde görülen vadi tipidir. Hidroelektrik potansiyeli fazladır. Ülkemizde Akdeniz ve Karadeniz'de görülür. Eğimli vadi olduğu için akarsu akış hızı ve aşındırması fazladır.

Cevap: D

10. Bize 1960 yılı nüfus piramidi verilmiştir. 40-44 yaş aralığını sormaktadır. 1960'tan kırk kırk beş yıl geriye gittiğimizde karşımıza 1915 – 1920'li yıllar çıkmakta. Bu da Türkiye'nin Cumhuriyet kurulmadan önceki savaşlar nedeniyle nüfus artış hızının az olması anlamına gelmektedir.

Cevap: C

11. Aslı – Zonguldak
Arif – Denizli
Melike – İzmir
Kaan – Manisa
Mersin ile ilgili bilgi verilmemiştir.

Cevap: B

12. Türkiye'den kaynağını alıp başka ülkeden denize dökülen akarsular:

- Çoruh
- Kura
- Aras
- Fırat
- Dicle

Başka ülkeden kaynağını alıp Türkiye'den denize dökülen akarsular:

- Asi
- Meriç

Sakarya ve Göksu nehirlerinin tamamı ülkemizden akmaktadır.

Cevap: D

13. Dağlık ve engebeli alanlarda ulaşım yapımı zor ve maliyetlidir. Daha düz alanlarda ise maliyet daha düşüktür. Verilen yerlerden II Ergene Yöresi ve düz alandır. IV numara ise Güneydoğu Anadolu düz bir yerdir. O yüzden bu iki yerde yol yapım maliyeti düşüktür.

Ege Bölgesi'nde de kolaydır ancak doğu-batı yönünde kolaydır. Dikkatli bakılırsa haritada güney - kuzey yönlü verildiği görülür. Bu nedenle yapım maliyeti daha zordur.

Cevap: D

14. Doğal nüfus artışı doğumla gelen artıştır. Gerçek nüfus artışı ise göçle gelen artıştır. Gerçek nüfus artışı eğer daha fazla ise orası göç almıştır yorumu yapılabilir. 2. ile bakıldığında gerçek nüfus artışının daha fazla olduğu görülmekte ve burası göç almıştır diyebiliriz.

Cevap: D

15. Türkiye'de rezervi en fazla olan maden dolomittir.

Ama dünyada en fazla Türkiye'de bulunan maden ise bordur. ÖSYM tarafından soru sorulduğu için buna dikkat edelim.

Cevap: B

16. Ülkemizde Doğu Karadeniz dağlık ve engebeli olmasına rağmen tarım gelişmiştir. Çünkü orada eğim ve engebeden dolayı yapılacak ekonomik faaliyetler sınırlıdır. İnsanlar o yüzden tarım, hayvancılık ve balıkçılık gibi faaliyetlere yönelmiştir.

Cevap: E

17. Afrodisiyas Antik Kenti – Aydın

Patara Antik Kenti – Antalya

St. Pierre Kilisesi – Hatay

Hieropolis Antik Kenti – Denizli

Atandığınız zaman buraları bol bol gezmeniz dileğiyle...

Cevap: E

18. Doğu Karadeniz'de yeryüzü şekillerinden dolayı dağlık ve engebeli olduğu için ulaşım gelişmemiştir. Dağlar kıyıya yakın ve paralel uzandığı için demir yolu ağı gelişmemiştir.

Cevap: C

1. Ülkemizde en uzun gece 21 Aralık'ta yaşanır. Bu tarihten itibaren gündüz süreleri her geçen gün uzar. Ne zamana kadar 21 Haziran'a kadar. Devamında bize diyor ki gündüz süreleri geceden kısa o zaman 21 Aralık ile 21 Mart arasında gündüz süreleri her geçen gün uzar ama gündüzler hala gecelerden uzundur. O yüzden cevap 7 Şubat – 17 Şubat olur.

Cevap: B

2. Kırğıbayır arazi akarsu aşınımı ile oluşmaktadır. Bitki örtüsünün cılız, yağışın az olduğu yerde görülmektedir. Oyuk arazi olarak geçer ve tarım için elverişsizdir. Ülkemizde ise İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da yaygındır.

Cevap: A

3. Sır, Aslantaş, Menzelet ve Berke barajları Ceyhan Nehri üzerinde bulunmaktadır. Seyhan Nehri üzerinde ise Seyhan Barajı bulunur.

Cevap: B

4. Manyas ve Seyfe Gölü – Tektonik
Timraş ve Salda Gölü – Karstik
Durusu Gölü ise kıyı set gölü

Cevap: B

5. Rüzgâr frekans gülleri yeryüzü şekillerine paraleldir.

I numara Ege Bölgesi'dir. Dağlar doğu batı yönlü uzandığı için bu şekildedir.

II numara Akdeniz'dir. Kuzeyde Toroslar yer aldığı için denize doğru rüzgâr eser.

III numara ise İç Anadolu Bölgesi'dir. Yeryüzü şekilleri sade olduğu için rüzgâr her yönden eser.

Cevap: C

6. Haritada Batı Karadeniz Bölgesi işaretlenmiştir. Burada özellikle sel ve taşkınlar ve heyelanlar yaygın olarak görülmektedir.

Cevap: B

7. İzmir'den yola çıkan birisi sırasıyla;
Selçuk Ovası, Balat Ovası ve Silifke Ovası'nı görecektir.

Cevap: D

8. 1980'den sonra;
Kadınların iş hayatına girmesi ve okullaşma oranının artması ile birlikte evlilik yaşı yükselmiştir. Buda nüfus artış hızının artmamasına sebep olmuştur.

Cevap: A

9. Kültürel çeşitliliğin fazla olması kırdan kente yaşanan göçlerin sonuçları içinde yer alır.

Cevap: D

10. Üretim alanı geniş ve iklim seçiciliği az olan bir üründür. En fazla Ege'de üretilir. Üretimi, kaliteyi korumak adına devlet kontrolündedir. Bu ürün tütündür.

Cevap: E

11. Türkiye'de balıkçılığı olumsuz etkileyen faktörler:

- Açık deniz (Okyanus) balıkçılığının yapılmaması
- Zararlı avlanma teknikleri
- Soğuk hava depolarının eksikliği
- Teknolojik yetersizlikler
- Su kirliliğinin fazla olması
- Tarım ürünlerinin bol ve ucuz olması
- Halkın balık yeme alışkanlığının olmayışıdır.

Cevap: E

12. Pamuklu Dokuma: İstanbul, Adana, Kayseri, Malatya, Nazilli, Denizli, Antalya, Aydın, Manisa, Karaman, Şanlıurfa, Hatay, Konya, İzmir, Uşak, Kahramanmaraş, Bursa ve Mersin'de gelişmiştir. Samsun'da gelişmemiştir.

Cevap: E

13. I numaradaki Çanakkale'nin ulaşım yollarına uzak kalması, dağlık ve engebeli olmasından dolayı liman özellikleri gelişmemiştir. O yüzden hinterlandı daha dardır.

Cevap: A

14. Türkiye genç oluşumlu bir arazi yapısına sahip olduğu için kırıklı arazi yapısı yani fay kaynakları yaygındır. Jeotermal enerji bulunmasının da temel sebebi Türkiye'nin genç oluşumlu olması ve kırıklı arazi yapısıdır.

Cevap: A

15. Fizyolojik Nüfus Yoğunluğu = Toplam Nüfus/Tarım Alanı

- Tarım alanlarının az, nüfus miktarının fazla olduğu yerlerde (örnek: İstanbul) fazladır.
- Tarım alanlarının geniş, nüfusun az olduğu alanlarda (Örnek: Konya) ise bu yoğunluk azdır.

Cevap: E

16. Dereköy Sınır Kapısı Türkiye – Bulgaristan arasında bulunan bir sınır kapısıdır.

Cevap: B

17. Kara ve demir yolu olan tek liman IV numarada yer alan Mersin limanıdır.

Cevap: D

18. Doğal gazın payının artması ile hidroelektrik santrallerin sayısı azalmaz. Çünkü yenilenebilir bir enerji kaynağı olduğu için enerjide dışa bağılılığı azaltmak amacıyla bu santraller artmıştır.

Cevap: E

1. Türkiye
36 – 42 Kuzey Paraleli
26 – 45 Doğu Meridyenleri içerisinde yer almaktadır.
E seçeneğinde 30 Kuzey demiş biz 36 Kuzey 42 Kuzey arasındayız.

Cevap: E

2. Sakarya Nehri;
En fazla bölgeden geçen akarsudur. Ağız kısmında delta oluşumu yavaştır. Ve denge profiline yakındır.

Cevap: E

3. Verilen yerler Türkiye'nin en yağışlı yerleridir.
Yağış rejimleri ortak değildir çünkü Karadeniz'de düzenli diğerleri düzensizdir.
Yağış tipi ortak değildir. Çünkü Hakkari çevresinde kar yağışı görülmektedir. Diğerleri yağmur.
İklim türleri de ortak değildir. Karadeniz karasal ve Akdeniz iklimi bulunmaktadır.

Cevap: E

4. Egeid karası Tersiyer'de karaydı. Deniz özelliğini kazanması ise Kuaterner'de olmuştur.

Cevap: D

5. Orman üst sınırı en yüksek – Doğu Anadolu – ENLEME TERS.
Orman alt sınır en düşük Karadeniz(Nemlilik/Yağış)

Cevap: C

6. I numarada Uludağ yer almaktadır. Buzul şekillerine rastlanmaktadır.

Cevap: A

7. Metinde özellikleri verilen, kırıklı dağlar içinde yer alan ve mitolojide İda , Bin pınarlı İda olarak geçen dağımız Kaz Dağıdır.

Cevap: D

8. Depremler sonucunda doğada meydana gelen değişimler:
- Yeni fayların oluşumu
 - Tsunami
 - Toprak kayması
 - Heyelanlar, çığ, zemin sıvılaşması
 - Kaynak ve kaplıca sularında değişimler
 - Göllerin ve yer altı sularının seviyelerinde değişimler meydana gelebilir.

Cevap: D

9. Doğu Karadeniz dağlık ve engebeli olduğu ve dağlar kıyıya yakın olduğu için iç kesimlerde yerleşmeler çok az olmasına rağmen kıyı kesimde nüfus yoğunlaşmıştır.

Cevap: E

10. Nüfus artış hızı günümüzde azalmaktadır. Nüfusun ikiye katlanma süresi gün geçtikçe uzamaktadır. Ortalama yaşam süresi artmaktadır. Genç nüfus oranı ise azalmaktadır.

Cevap: D

11. 1923-1929 Dönemi: LİBERAL DÖNEM

- İzmir İktisat Kongresi, 17 Şubat 1923 tarihinde toplanmıştır. Bu kongrede alınan kararlar doğrultusunda yeni kurulacakdevletin ekonomik yapısının milliyetçi ve liberal özellikte olması fikri benimsenmiştir.
- Bu ekonomi politikası, devlet desteğiyle özel sektöre geçişi önemseyen ve dışa açık bir görüntü sergileyen yapıdadır.
- Bu dönemde tarım ve hayvancılığın gelişmesi için aşar vergisi kaldırılmış (1925) ve tarımda makineleşme teşvik edilmiştir (1926).
- Ayrıca sanayinin gelişmesi için Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarılmıştır (1927).

Cevap: D

12. Buğday yaz aylarında kuraklık ister. Ama Doğu Anadolu Bölgesi yaz aylarında yağışlı olduğu için çok yetişmez.

Cevap: B

13. I numaralı yerde – Büyükbaş mera hayvancılığı sığır yetiştiriciliği

II numarada koyun

III numarada ise arıcılık gelişmiştir.

Cevap: A

14. İzmir'de petrol rafinerisi olmasının nedeni ulaşımdır.

Karabük'te demir-çelik olmasının nedeni enerjidir.

Diğerleri ise ham maddedir.

Cevap: D

15. Yenilenebilir enerji kaynakları içinde en büyük paya sahip olan kaynak hidroelektir.

Cevap: C

16. Türkiye'nin en uzun tüneli olan Yeni Zığa-na Tüneli Trabzon ile Gümüşhane illerini birbirine bağlar.

Cevap: C

17. Akdamar Adası – Van

Hatila Vadisi – Artvin

İğneada Longozu – Kırklareli

Dilek Yarımadası – Aydın

Cevap: - C

18. Yaylacılık faaliyetleri daha çok DOKAP'ın amaçları içinde yer alır.

Cevap: D

1. Bakı yönünün daima güney olması Türkiye'nin Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde olduğunun yani Kuzey Yarım Küre'de olduğunun kanıtıdır. 21 Haziran'da en uzun gündüz olması da KYK'de olmamızın kanıtıdır.

Cephesel yağışlar ve yılda birden fazla mevsimin görülmesi Orta Kuşak'ta yer almamızın kanıtıdır. Güney Yarım Küre'de Orta Kuşak'ta olsak da yine görürdük.

Cevap: A

2. Epirojenez alçalma, yükselme ve çökme ifadeleri ile anılır. Anadolu Yarımadası yükselirken Karadeniz ve Akdeniz çökmektedir.

- Çukurova ve Ergene Ovası'nda biriken kalın tortul tabakalar bu ovaların çöküntüye uğradığını göstermektedir.
- Ege Denizi, İstanbul ve Çanakkale boğazlarının oluşmasında da epirojenik hareketler etkili olmuştur.
- **Türkiye'de yüksek ova ve platoların yaygın olmasının nedeni 3. zaman sonları, 4. zaman başlarında Anadolu Yarımadası'nın bütünüyle yükselmesidir**

Cevap: D

3. V numaralı yerde delta oluşmamasının nedeni orada bulunan kayaç yapısı yani litolojik yapıdır.

Cevap: E

4. Volkanik arazi ülkemizde geniş alanda görülmektedir. Hatay – Hassa ılık lav tüpü mağarası bulunur.

Konya – Karapınar ve Meke Gölü volkanizma ile oluşmuştur

Erzurum'da ise volkanik plato bulunur.

Manisa'da ise Türkiye'nin en genç volkanı olan Kula Volkanları bulunur.

Cevap: E

5. İndirgenmiş haritalarda asla yükseltiyi bakılmaz!!!

Cevap: B

6. Akarsular, sıradağları enine keserek boğaz vadileri oluşturur.

- Akdeniz Bölgesi'nde Seyhan Nehri ve kollarının Torosları yarmasıyla Gülek Boğazı oluşur.
- Yeşilirmak ve Kızılırmak'ın Canik Dağları'nı yarmasıyla boğaz vadiler oluşur.
- Sakarya Nehri'nin Samanlı Dağları'nı yarmasıyla Geyve Boğazı oluşur.

Cevap: C

7. Endemik bitki en fazla Akdeniz'de, Batı Toroslarda ve il olarak da Antalya'da bulunur.

Cevap: A

8. Akarsular üzerine yapılan barajlar sonucunda batan şehirler

Fırat Nehri üzerinde bulunan Birecik Barajı ile batan şehirler Zeugma Antik Kenti/ Belkis: Gaziantep

Dicle üzerinde bulunan Ilisu Barajı ile batan şehirler; Hasankeyf: Batman

Bergama Yontalı Deresi üzerinde yer alan Yontalı Barajı ile Allianoi Antik Kenti: İzmir

Seyhan Nehri üzerinde yer alan Seyhan Barajı ile batan şehir; Augusta Antik Kenti: Adana

Cevap: A

9. Ortanca yaştın en az Güneydoğu Anadolu'da ve Doğu Anadolu'da olmasının nedeni doğal nüfus artışının fazla olmasına bağlı olarak doğum oranlarının yüksek olması ve genç nüfus oranının düşük olmasıdır.

Cevap: B

10. Tarımsal Nüfus Yoğunluğu:

Tarımda çalışan nüfusun tarım alanlarına bölünmesiyle elde edilir. Şöyle bir formülle gösterilir: Tarımsal Nüfus Yoğunluğu = Tarımda Çalışan Nüfus / Tarım Alanı

Tarım alanlarının dar olduğu engebeli yerlerde tarımsal nüfus yoğunluğu fazla iken, tarım alanlarının fazla olduğu sade alanlarda ise bu yoğunluk azdır.

- Engebeli alanlar = Hakkâri Yöresi, Doğu Karadeniz, Menteşe Yöresi'nde = fazla
- Sade alanlar = Şanlıurfa, Konya, Eskişehir'de = azdır.

Cevap: B

11. Pamuk yaz aylarında kuraklık ister, yağışı sevmez. Çay ise her mevsim yağışı ve nemi çok sever. Çay en fazla Doğu Karadeniz'de yetişir. Ama Pamuk Güneydoğu'da Ege ve Akdeniz'de yetişir.

Cevap: A

12. Çayırhan – Linyit

Karakaya – Hidroelektrik

Ovaakça- Doğal gaz

Cevap: B

13. Ülkemizde uranyum Yozgat Sorgun, Manisa ve Uşak'ta, toryum ise Eskişehir'de çıkarılmaktadır.

Cevap: B

14. Koyun düz alanları sever o yüzden ülkemizde İç Anadolu Güneydoğu ve Doğu Anadolu'da yetiştiriciliği fazladır.

Kıl keçisi en fazla Mersin çevresinde Akdeniz'de yetiştirilir ancak Mardin çevresinde de fazlaca bulunur.

En fazla balık Türkiye'de Van Gölü'nden tutulur.

Cevap: C

15. Afrodisiyas Antik Kenti – Aydın
Assos Antik Kenti – Çanakkale
Laodikeia Antik Kenti – Denizli
Sardes Antik Kenti – Manisa
Ancak Gordion Antik Kenti Ankara’da bulunur.

Cevap: E

16. Deniz Yolu;
- Türkiye’nin üç tarafı denizlerle çevrili olduğu için deniz ulaşımı önem kazanmıştır.
 - Bu ulaşım sistemi ucuz olup, daha çok dış ticarete yönelik faaliyet gösterir.
 - Türkiye dış ticaretinin %65’inden fazlası deniz yoluyla yapılmaktadır.

Cevap: C

17. Organize sanayi bölgelerinin kuruluşunda etkili olan faktörler

- Sanayinin uygun alanlarda yapılandırılması
- Düzenli kentleşmenin sağlanması
- Çevresel sorunların önlenmesi
- İmalat sanayisinin belirli bir plana göre yetiştirilip geliştirilmesi
- Türkiye’de en fazla OSB Bursa ilinde yer alır.

Cevap: E

18. V numarada Muğla yer almaktadır. Dağlık ve engebeli olduğu için sanayi gelişmemiştir. O yüzden hava kirliliği de azdır.

Cevap: E

1. Yerel saat farkı ile ulusal saat arasındaki fark için Iğdır'a göre bakacağız. Iğdır Türkiye'nin ulusal saati olarak kabul edilmektedir. O yüzden Iğdır'a yakınsa fark az Iğdır'dan uzaksa fark fazladır. İki il arasında boylam farkı ne kadar az ise fark daha azdır.

Cevap: A

2. IV'te pamuk tarımının yapılmasının temel sebebi iklimin elverişli olmasıdır.

Cevap: D

3. Akdeniz'de delta oluşumun az olmasının nedeni kayaç yapısıdır. Türkiye Tersiyer ve Kuaterner Dönem'de olduğu için dağlık ve engebeldir. Bu sonuç değil nedendir.

Cevap: B

4. • Kıvrılma sonucunda oluşmuştur. Masif arazidir.

IV NUMARA Yıldız Dağları

- Oluşumunda volkanizma etkilidir. Üzerinde kaldera yer almaktadır.

II NUMARA Nemrut Dağı

- Kırıklı dağlar içerisinde yer almaktadır. Hem orografik hem de cephesel yağışlar görülür.

I NUMARA Menteşe Dağı

- Antiklinal senklinal sistemi ile oluşmuştur.

V NUMARA Küre Dağı

Cevap: C

5. Verilen özellikler karstik ovanın özellikleridir ve verimsizdir. Kireç taşının çözünmesi ile oluşur.

Çivril, Gembos ve Elmalı ovaları böyle oluşmuştur.

Cevap: B

6. Türkiye'de en fazla görülen toprak kahverengi bozkırdır.

Toprak çeşitliliği en fazla Marmara'dadır.

Terra rosa topraklar Akdeniz iklimine bağlı gelişmiştir.

Çayır bitki örtüsü altında çernezyom toprakları vardır.

Cevap: E

7. Bir dağ yamacı boyunca geniş yapraklı, iğne yapraklı sonra da çayır bitki örtüsünün görülmesinin nedeni yükseldikçe sıcaklığın azalmasıdır.

Cevap: C

8. Orografik yağışlar dağların kıyıya paralel uzandığı yerde görülür. Ama Orta Karadeniz ve Adana yöresinde dağlar kıyının gerisinde uzandığı için yamaç yağışları daha azdır. Kıyı Ege'de ise dağlar kıyıya dik uzandığı için azdır.

Cevap: A

9. • Dağların kıyıya yakın olmasından dolayı sadece kıyı kuşağı yoğun nüfuslanmıştır. III NUMARA

• İklim şartları elverişli olmasına rağmen topoğrafik koşullar sebebiyle nüfus seyrek. V NUMARA

• Nüfus yoğunluğu seyrek. Deniz turizmine bağlı olarak mevsimden mevsime nüfusu değişir. I NUMARA

• Endüstri bölgesi olması nedeniyle nüfus yoğunluğu fazladır. IV NUMARA

Cevap: B

10. Doğurganlık oranı en fazla Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndedir. Burada doğal nüfus artışı fazladır. Marmara'da yaşlı nüfus fazla ve doğum oranları az olduğu için ortanca yaş yüksektir. Doğu Anadolu'da ise doğum oranı yüksek olduğu için genç bağımlı nüfus oranı fazladır.

Cevap: C

11. Jeolojik afetler yerin iç yapısı ile oluşmaktadır. Fay hatları ve kırıklı yapı etkilidir. İklimden etkilenmez.

Cevap: D

12. Tarım arazilerini genişletmek tarımda verimi artırmaz. Çünkü verimi artırmak için halihazırda kullanılan yerde daha çok ürün alınması gerekir.

Cevap: D

13. Tunçbilek petrol değil linyit çıkarım alanıdır.

Cevap: B

14. **ZBK (Zonguldak, Bartın, Karabük Projesi):**

Demir-çelik ve kömür işletmelerini kapsayan yatırım alanlarını özel sektöre açmak hedeflenmiştir.

Kapsadığı İller: Zonguldak, Bartın ve Karabük

- Projenin amaçları
- Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun küçültülmesi ve Karabük ve Ereğli Demir Çelik İşletmelerinin özelleştirilmesi ve sonrasına ortaya çıkan sosyoekonomik sonuçları değerlendirmek,
- Taş kömürü üretiminde yeni teknik ve yöntemler geliştirmek,
- Organize sanayi bölgeleri kurmak,
- Filyos'a liman açarak ulaştırma alt yapısını tamamlamaktır.

Cevap: B

15. Ege Bölgesi'nde; Rüzgâr ve jeotermal enerji üretim payı fazladır.

Hidroelektrik yeryüzü şekillerinden dolayı gelişmemiştir.

Cevap: C

16. Özellikleri verilen ilimiz Manisa'dır. Özellikle Sard Antik Kenti, Spil Dağı Milli Parkı gibi önemli turistik yerleri bulunmaktadır.

Cevap: B

17. Siirt sınırda yer almadığı için serhat şehri olarak nitelendirilmez.

Cevap: D

18. A) İhracat gelirlerinde sanayi ürünleri ilk sırada yer almaktadır: Doğru. Türkiye'nin ihracatının yaklaşık %94-95'i sanayi maddelerinden (otomotiv, tekstil, beyaz eşya, kimya vb.) oluşmaktadır.

B) Dış alımda (ithalat) enerji ham maddeleri ve ara mallar önemli bir paya sahiptir: Doğru. Türkiye enerji (petrol, doğalgaz) bakımından dışa bağımlı bir ülkedir ve sanayi üretimi için ara malı ithalatı yapmaktadır.

C) Türkiye'nin en çok ticaret yaptığı ülkelerin başında Avrupa Birliği üyeleri gelir: Doğru. Gümrük Birliği ve coğrafi yakınlık nedeniyle Almanya, İtalya ve Fransa gibi AB ülkeleri en büyük ticaret ortaklarımızdır.

D) İhracatımızda tarım ürünlerinin payı, sanayi ürünlerinden daha fazladır: Yanlış. Cumhuriyetin ilk yıllarında bu ifade doğruydı; ancak günümüzde tarım ürünlerinin ihracattaki payı oldukça düşüktür (yaklaşık %3-5 civarı). Türkiye artık bir "sanayi ürünleri ihracatçısı" konumundadır.

E) Turizm gelirleri, dış ticaret açığının kapatılmasında önemli bir rol oynar: Doğru. Turizm, "görünmeyen ihracat" olarak adlandırılır ve dış ticaret açığını (ithalatın ihracattan fazla olması durumu) dengeleyen en önemli kalemdir.

Cevap: D

1. Aynı enlem üzerinde;
Güneş ışınlarının geliş açısı
Güneşin ufuktaki yükseltisi
Gece ile gündüz arasındaki zaman farkı
Gölge boyu
Çizgisel hız
Yer çekimi AYNIDIR.

Cevap: E

2. Türkiye’de yer alan volkanik arazilerin özellikle toprakları tarım için elverişlidir. Ve yakın jeolojik zamanda yani Tersiyer ve Kuaterner zamanda oluşmuştur. Hepsi fay hattına paraleldir.

Cevap: E

3. Mikroklima alanlar özellikle yeryüzü şekillerinin kısa mesafede değişmesi ve föhn rüzgârı gibi etkenler sonucunda oluşmaktadır.

Cevap: A

4. IV numarada bulunan ovalar oluşum itibarıyla karstik ovalar içinde yer alır.

Cevap: D

5. Göl suları ile beslenen akarsular:
Akımı da göl sularındaki seviye değişimine bağlıdır. Göldeki su seviyesinin artmasıyla akım artarken su seviyesinin düşmesiyle de akım azalır.

Beyşehir Gölü – Çarşamba Suyu

Eğirdir Gölü – Kovada Çayı

Çıldır Gölü – Arpaçay

Manyas Gölü – Kocaçay

Cevap: C

6. I numarada karstik göllerden – Salda Gölü
II numarada tektonik göl olan – İznik Gölü
III numarada ise heyelan set gölü olan – Sera Gölü bulunur.

Cevap: C

7. Ülkemizde özellikle kar erimeleri ve yağışın artmasına bağlı olarak en fazla heyelan ve sel ilkbaharda görülür.

Cevap: C

8. Föhn rüzgârları

Bir yamaç boyunca yükselerek ısınıp sıcak karakter kazanan rüzgârlardır. Föhnün etkili olduğu yamaçlarda sıcaklık 200 metrede 2°C artar. Türkiye’de etkili olan föhn rüzgârları Konya Ovası’nda bakır sattıran, Erzurum ovasında ilk yaz eser ve karları eritir bu yüzden kar yiyen olarak adlandırılır.

Föhn Rüzgârlarının Etkileri

- Bitkiler üzerinde kurutucu etki yapar, çabuk olgunlaştırır.
- Orman yangınlarının oluşumunda etkili olur.
- Ani kar erimesine neden olup heyelan, sel ve çığ olaylarına da neden olur.
- Bu rüzgârlar küçük iklimlerin (mikroklima) ortaya çıkmasına sebep olur.

Bağıl nem = Yağış. Föhn rüzgârı yağış oluşturmaz, sıcak ve kuru rüzgârdır.

Cevap: A

9. Ormanlık alan ülkemizde en az Güneydoğu – İç Anadolu ve Doğu Anadolu yer almaktadır.

Cevap: B

10. Yukarı Kızılırmak – Sivas çevresini temsil etmektedir. Dağlık ve karasallık şiddetli olduğu için nüfus seyrektr.

Cevap: C

11. Türkiye'deki iç göçün temel yönü kırsaldan kente ve az gelişmiş bölgelerden (İç, Doğu) daha gelişmiş bölgelere (Kıyı) doğrudur.

Bu nedenle, göçün ana akış yönünün tersini gösteren öncüller yanlıştır:

- II. İlçe merkezlerinden – Köy Merkezlerine: Yanlış. (Genel akışın tersi: Kent-Kır)
- III. Kıyı kesimlerden – İç Kesimlere: Yanlış. (Genel akışın tersi: Gelişmiş-Az gelişmiş)
- I. Şehir merkezlerinden – Şehir merkezlerine ise büyük şehirler arasında veya içinde yaygın bir göç türüdür ve doğrudur.

Yanlış olanlar II ve III'tür.

Cevap: E

12. Mezra tarım ve hayvancılığın yapıldığı kalıcı köyaltı yerleşmelerdir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaygın olarak görülürler.

Cevap: B

13. Makineleşme ile birlikte;

- Ürünün hasat süresi kısalmıştır.
- Ekim alanları genişlemiştir.
- Üretim ve verim artmıştır.
- Makine kullanımı insana duyulan ihtiyacı azaltmıştır.
- Bu yüzden kırdan kente göç yaşanmıştır.

Cevap: E

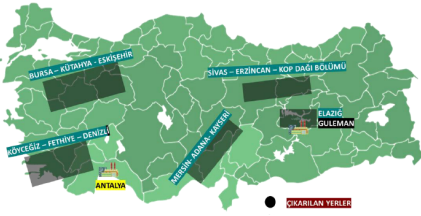
14. Hayvancılığı Geliştirme Yolları

- Hayvan soylarının ıslah edilmesi (iyileştirilmesi), melez ve kültür ırkların artırılması
- Ahır ve besi hayvancılığının (intensif) geliştirilmesi
- Meraların ıslah edilmesi
- Sürekli otlatma yerine dönüşümlü otlatmaya geçilmesi
- Yem bitkileri üretiminin artırılması, ürün posası kaynaklarının verimli değerlendirilmesi
- Erken kesimlerin önlenmesi; bu konuda çiftçiye eğitimlerin verilmesi
- Veteriner hizmetlerinin artırılması
- Hijyenik yaşam ortamlarının sağlanması
- Çiftçiye sunulan sübvansiyonların artırılması
- Desteklerin amacına uygun kullanımının denetlenmesi

Cevap: B

15.

Türkiye'de Krom Madeni

Cevap: D

16. Ülkemizde yeryüzü şekillerinin doğu batı yönlü uzanmasının nedeni yeryüzü şekillerinin uzanış doğrultusudur.

Cevap: C

17. İnanç Turizmi

- Meryem Ana Kilisesi (İzmir)
- St. Nikolas (Antalya)
- St. Pierre (Hatay)
- Kapadokya
- Sümela Manastırı (Trabzon)
- Akdamar Adası (Van)
- Deyrulzafaran Manastırı (Mardin)
- Mevlâna (Konya)
- Edirne (Selimiye)
- Hacıbektaş (Nevşehir)
- Hacıbayram (Ankara)

Cevap: D

18. Türkiye'de canlı bir iç ticareti vardır.

Nedenleri;

Her tarım ürünü her bölgede yok.

Her sanayi ürünü her bölgede yok.

Ulaşımın gelişmesi.

Reklam ve tanıtımın artması.

Turizmin gelişmesi.

Nüfusun artması.

Nüfusun dengesiz dağılımı

Cevap: D

1. Güneyden kuzeye gidildikçe;
Güneş ışınlarının geliş açısı ve orman üst sınırı azalır.
Ama gölge boyu ve gece gündüz süre farkı artar.

Cevap: D

2. FİZİKSEL ÇÖZÜLME – İç bölgelerimizde karasal alanda görülür. Doğuya doğru gidildikçe karasallığın şiddeti arttığı için fiziksel çözülme de daha şiddetlidir.

Cevap: C

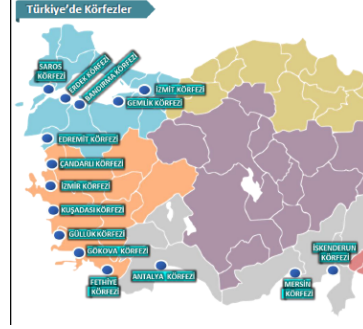
3. Yağışın dağılışı üzerinde bitki örtüsü daha azdır. Yağışın fazla olduğu yerde ormanlar fazla yağışın az olduğu yerde ise orman yerine bozkır bitki örtüsü bulunur.

Cevap: D

4. Türkiye'deki kıvrım dağları kuzeyde ve güneyde kıyıya PARALEL uzandığı için:
- Boyuna tipli kıyıları ortaya çıkarmış,
 - Deniz etkisinin iç kesimlere girişini engelleyerek karasal iklimin etki alanını genişletmiş,
 - Kıyıların bol, iç kesimlerin az yağış almasına sebep olmuş,
 - Limanların hinterlandı daralmış,
 - Kıyı ile iç kesim arası ulaşım zorlaşmıştır.

Cevap: D

5.

Cevap: D

6. Kapıdağ Yarımadası – Dalga Birikim
Bafra Deltası – Akarsu birikim
Karain Mağarası – Karstik aşınım
Terkos Gölü – Dalga Birikim
Ama Meke Gölü volkanizma ile oluşmuştur.

Cevap: D

7. Debisi en yüksek akarsudur.- FIRAT NEHİRİ
- En fazla bölgeden geçen akarsudur. SAKARYA
 - Sık sık taşkınların olduğu akarsudur. ERGENE
 - Türkiye'den kaynağını alıp başka ülkeden denize dökülen akarsudur. ÇORUH

Cevap: E

8. Erozyon ülkemizde özellikle bitki örtüsünün cılız, yağışın az olduğu yerde fazladır. Güneydoğu ve İç Anadolu'da fazladır.

Cevap: A

9. Bölgeler arası göçün fazla olmasının nedeni bölgeler arası gelişmişlik düzeylerinin farklı olmasıdır.

Cevap: D

10. Yenilenebilir enerji kaynakları içinde rüzgâr, su, güneş ve jeotermal enerji gibi kaynaklar bulunur.

Jeotermal enerji için genç oluşumlu arazi fay hattı bulunur.

Yatak eğiminin fazla olması da hidroelektrik potansiyelini artırmıştır.

Cevap: E

11. Seracılık özellikle Akdeniz ve Ege'de çok gelişmiştir. Burada gelişmesinin temel sebebi kış aylarının ılık geçmesidir.

Cevap: E

12. Mera Hayvancılığı:

- Bitki örtüsüne bağlı yapılan hayvancılık tekniğidir.
- İklimle bağlılığın fazla olduğu bu teknikte birim hayvandan elde edilen verim düşüktür.
- Mera hayvancılığında et süt üretiminde yıllar arası dalgalanma fazladır.
- Türkiye'de yaygın olan ve çok tercih edilen bir tekniktir.

Erzurum, Kars, Ardahan'da ve Doğu Karadeniz'de yaygındır.

Cevap: D

13. İzmir Torbalı – Demir
Kütahya Emet – Bor
Elazığ Keban – Kurşun

Cevap: A

14. Türkiye'nin Kurucu Üye Olduğu Örgütler

Birleşmiş Milletler

OECD

KEİ (Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü)

D-8

TÜRKSOY

Avrupa Konseyi

Türkiye'nin Üye Olmadığı Örgütler

OPEC

NAFTA

AB

G-8

Bağımsız Devletler Topluluğu

Türkiye'nin Üye Olduğu Örgütler

NATO

İİT

AGİT

Cevap: C

15. II numarada Saros Körfezi bulunur. Kendi kendini temizleyen en temiz körfezdir.

Cevap: B

16. Burası karasal iklim olarak geçmekte ve düz bir alandır. O yüzden kayak turizmi gelişmemiştir.

Cevap: E

17. Çanakkale dağlık ve engebeli olduğu için burada ulaşım gelişmemiştir.

Cevap: A

18. Türkiye, üç tarafı denizlerle çevrili yarımada ülkesi olduğu ve Orta Kuşak'ta yer aldığı için Akdeniz iklimi görülür ve yaz ayları kurak geçtiği için turizm de gelişmiştir.

Cevap: A

1. Ülkemizin Kuzey Yarım Küre’de yer almasının sonuçları içinde 21 Haziran’da en uzun gündüzün yaşanması yer alır. Çünkü eğer Güney Yarım Küre’de yer alsaydık tam tersi olurdu. Bakı yönünün daima güney olması da Kuzey Yarım Küre’de dönenceler dışında yer aldığımızın kanıtıdır. Cephesel yağışlar ve dört mevsimin görülmesi Orta Kuşak’ta yer aldığımızın kanıtıdır. O yüzden hem Kuzey Yarım Küre’de hem de Güney Yarım Küre’de Orta Kuşak’ta görülür.

Cevap: A

2. Epirojenez kıta oluşumu demektir. Kısaca alçalma, yükselme ve çökme olayları epirojenez ile oluşur.
- Toros Dağları’nın oluşumu – Orojenez
 - Delta oluşumu – Akarsu Birikimi
 - Peribacası – Volkanizma
 - Karstik araziler – Yer altı suları oluşumlarında etkilidir.

Ancak platoların oluşumu Anadolu’nun toptan yükselmesi ile yani epirojenez ile ilgilidir.

Cevap: D

3. Kırgıbayır arazi;

Kurak ve yarı kurak alanlarda yağışın az bitki örtüsünün cılız olduğu yerlerde akarsuların aşındırması ile oluşan oyuk ya da yarıklardır.

Cevap: B

4. Açıklaması verilen göl buzul (Sirk) gölüdür.

- Aynalı Gölü buzul gölüne örnektir.
- Sera Gölü – Heyelan set gölüdür.
- Avlan Gölü - Karstik
- Durusu Gölü – Kıyı set gölüdür.
- Salda – Karstik

Cevap: E

5. Yukarıda özellikleri verilen akarsu Sakarya Nehri’dir. En fazla bölgeden geçen akarsudur. Ağız kısmında Karasu Delta Ovası bulunur. Türkiye’nin en uzun 3. akarsuyu olarak bilinir.

Cevap: D

6. Ülkemizde Doğu Karadeniz Bölgesi’nde deniz seviyesinden itibaren;

- Önce – Geniş yapraklı ağaçlar – Kayın, ıhlamur, kestane
- Ormanların tahribatı ile de psödemaki oluşur.
- Yükseklerde ise ladin, sarıçam gibi ağaçlara rastlanır.

Sedir ağacı ise Akdeniz’de Torosların yükseklerinde görülür.

Cevap: C

7. Podzol Topraklar;

- Soğuk ve nemli iklim
- Yıkama fazla o yüzden verimsiz.
- Daha çok yüksek kesimlerde iğne yapraklı ağaçlar altında görülür.
- Kül renginde topraklardır.
- Ülkemizde Karadeniz’de görülür.
- Yıkamadan dolayı tuz ve kireç birikimi azdır.

Cevap: D

8. 1963 – 1985 yılları arasında nüfus artış hızının azalmasına;
- Eğitim seviyesinin yükselmesi
 - Kadınların iş hayatına girmesi
 - Evlilik yaşının yükselmesi
 - Şehirleşme oranının artması etkili olmuştur.

Cevap: C

9. Özellikleri verilen yerleşme dam yerleşmesidir. Özellikle Ege Bölgesi, Göller Yöresi, Çanakkale Gökçeada ve Bozcaada'da bulunur. Geçici köyaltı yerleşmesidir.

Cevap: A

10. Yenilenebilir enerji kaynakları ;
- Hidroelektrik, rüzgâr , güneş, jeotermal enerji kaynaklarıdır.
- Verilenler içinden Karakaya hidroelektrik, Sarayköy ise jeotermal enerji ile çalışır.

Cevap: C

11. Ülkemizde Altın Madeni;
- Uşak-Kışladağ, Manisa-Sart, Gümüşhane-Mastra, Erzincan-Çöpler, İzmir- Efemçukuru, Eskişehir-Kaymaz, Niğde-Bolkardağ, Kayseri-Himmetdede, Ordu-Altıntepe ve Sivas-Bakırtepe'de çıkarılır.
- Balıkesir Balya'da ise kurşun madeni bulunur.

Cevap: E

12. Serbest Ticaret Bölgeleri

- Serbest ticaret bölgeleri aracılığıyla ihracata yapılan yatırımı artırmak ve üreticiyi teşvik etmek
- Şirketlerin ihracat faaliyetlerine yönelmesini sağlamak
- Uluslararası ticarete büyüyerek küresel pazarda sabit bir konuma ulaşmak
- Yabancı yatırımların ve teknolojik gelişmelerin girişini sağlamak
- Dış finansman imkanlarından daha kolay ve fazla şekilde yararlanmak ve ticaret imkânlarını artırmak
- Ucuz ve düzenli temin etme fırsatı yakalamak amaçlanmıştır.
- Serbest ticaret bölgeleri sıralanan amaçlar doğrultusunda ticaretin büyümesine katkı sağlar.
- 21 serbest ticaret bölgesi vardır. Her ilde bulunmaz.

Cevap: D

13. Verilen yerler içerisinde hem demir-çelik sanayisi hem hinterlandı geniş hem de demir yolu olan II numarada bulunan Iskenderun limanıdır.

Verilenler içinde III Antalya, IV Çanakkale bunlarda demir yolu yoktur. I ve V numarada ise demir-çelik sanayisi gelişmemiştir.

Cevap: B

14. Ülkemizde çığ afeti daha çok dağlık ve engebeli alanlarda ve kar yağışının yoğun olduğu yerlerde görülür. En fazla Doğu Anadolu Bölgesi'nde görülür. Ancak Doğu Karadeniz'in yükseklerinde de görülür.

Heyelan ise daha çok yağışın fazla eğim ve engebenin fazla olduğu Karadeniz'de görülür. Ancak Doğu Anadolu'da da sıklıkla görülür.

Her iki doğal afette Doğu Anadolu'da görülür o yüzden IV numara olur.

V numara Çarşamba deltası olduğu için iki doğal afette görülmez.

Cevap: D

15. Verilen sakin şehirler içinde Ahlat – Bitlis'te bulunur.

Cevap: D

16. Kültepe Yazıtları – Kayseri – III
Saint Pierre Kilisesi – Hatay – II
Likya Yolu – Muğla – I numara
Çayönü – Diyarbakır – IV
V numarada ise Hieropolis Antik Kenti ve Pamukkale Travertenleri bulunur.

Cevap: E

17. Göç veren kırsal alanlarda;

- Yatırımlar atıl kalır.
- Yaşlı nüfus fazladır.
- Genç nüfus azalır.
- Nüfus azalır.
- Tarım faaliyetleri azalır.

Cevap: B

18. Türkiye'de pamuk tarımı;

Güneydoğu Anadolu Bölgesi: Elverişli toprakları ve iklimi sayesinde en fazla hasat alınan bölgedir. Bölgenin öne çıkan noktaları ise Şanlıurfa, Adana ve Diyarbakır.

Akdeniz Bölgesi: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne benzerliğiyle dikkat çeken bölgenin çeşitli noktalarında pamuk yetiştirilir. Hatay, Antalya ve Mersin üretimin ağırlıklı olduğu illerdir.

Ege Bölgesi: Bölgede en fazla pamuk üretilen şehir Aydın'dır. Ayrıca Manisa, İzmir ve çevre illerde de yetiştiricilik yapılır.

Marmara Bölgesi: Marmara Bölgesi'ndeki üretim daha çok güney kesimlerde gerçekleşir. Bursa, Balıkesir ve Çanakkale pamuk üretimi yapılan şehirler arasında yer alır.

Doğu Anadolu Bölgesi: Diğer bölgelere oranla daha düşük miktarda üretim olsa da genellikle Malatya, Elazığ ve Iğdır illeri pamuk yetiştiriciliği için idealdir.

Cevap: D